Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 190 (440) ◆ Вівторок, 6 жовтня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

ДІАЛОГИ У ШВЕЙЦАРІЇ

Ознайомлення з парламентським досвідом нейтральної Швейцарії, розширення контактів з Міжпарламентським союзом та іншими впливовими міжнародними організаціями, які тут працюють, зустрічі з видними бізнесменами, чиї інвестиції можуть бути корисними для України, — така мета офіційного візиту делегації Верховної Ради України на чолі з І. С. Плющем на запрошення Федеральних зборів Швейцарії, який розпочався минулої суботи.

Наступного дня у Лозанні делегація провела кілька годин у компанії Де Ля Рю Джіорі, з якою Україна уклала контракт на будівництво фабрики для друкування цінних паперів.

Під час зустрічі з впливовим діячем культури і бізнесменом Франкліном Тоніні, який є віце-президентом американської асоціації інтелектуальної власності, обговорювались питання, що являють взаємний інтерес.

У напруженій програмі вчорашнього дня варто виділити розмови у штаб-квартирі Міжпарламентського союзу, відділенні ООН у Женеві, зустріч з президентами транснаціональних компаній «Дюпон», Ай-Бі-Ем, корпорації швейцарських банків.

Прес-центр Верховної Ради України.

Власний кореспондент «Голосу України» Василь Жуківський передає з Софії

ІНТЕНСИВНО І РЕЗУЛЬТАТИВНО

Рівно о десятій літак українського Президента Леоніда Кравчука приземлився в аеропорту Софія. Високого гостя зустріли Президент Болгарії Желю Желев та інші офіційні особи. Пан Кравчук прийняв рапорт начальника караулу гвардійців. Під тутешнім небом вперше пролунав гімн незалежної України. У складі української делегації прибули міністр оборони К. Морозов, міністр зовнішньоекономічних зв'язків та торгівлі А. Воронков, заступник міністра закордонних справ М. Макаревич, державний радник Президента з правових питань О. Ємець.

На запитання «Голосу України», чого українська сторона очікує від візиту до болгарської столиці, Леонід Кравчук відповів:

— Ми підпишемо договір про дружні відносини і співробітництво та кілька угод.

— А чи йтиметься про українських болгарів?

— Політика України така, щоб усі національні меншини, включно й болгарська, мали можливість розвиватися.

У резиденції «Бояна», що під Софією, президенти України і Болгарії мали півгодинну розмову віч-на-віч. У цей час члени делегації обох країн у сусідній залі проводили інтенсивні переговори. До речі, журналісти були поруч і як тільки хтось звільнявся, його одразу ж оточували газетярі. Для «Голосу України» пан Воронков сказав: «З моїм болгарським колегою ми домовилися, що будемо сприяти розвиткові відносин наших країн. Україна і Болгарія розраховуватимуться між собою валютою. Наші інтереси представлятиме «Екімбанк», а болгарські — «Балкан-банк». Про конкретні деталі вони ще домовляться. Ми даємо «зелену вулицю» нашим міністерствам, а вони вже працюватимуть за так званими індикативними списками».

Закінчення на 3-й стор.)

Не знаю, сподобається це комусь чи ні, але незабаром в акваторії Чорного моря почне пошук і видобуток «чорного золота» самохідна плавуча бурова установка, монтаж якої сьогодні веде Миколаївський суднобудівний завод.

Скептики, звичайно, відразу піднімуть галас: і так відпочивати ніде, а ви задумали і в останніх придатних для цього місцях воду перекаламутити. Не чули, мовляв, щоб у нашому морі була нафта. Чесно кажучи, я також не чув про наявність промислово значних покладів цієї вкрай необхідної для нашої держави сировини біля українських берегів. Але так хочеться вірити, що недарма це море назвали Чорним.

Андрій БОЄЧКО.
Фото Бориса РИБАКОВА.

У ПРЕС-ЦЕНТРІ МЗС УКРАЇНИ

Відповідальність за зволікання з підготовкою документів по реалізації Ялтинської угоди про принципи формування ВМС України і ВМФ Росії на базі Чорноморського флоту колишнього СРСР і зрив встановлених президентами обох країн строків повністю лежить на російській стороні. Це було заявлено в МЗС України послу Російської Федерації Л. Я. Смолякову заступником міністра закордонних справ України Б. І. Тарасюком за дорученням глави державної делегації України на переговорах, першого заступника Голови Верховної Ради України В. В. Дурдинця.

КРИМСЬКІ ТАТАРИ: МОЖЛИВА МОБІЛІЗАЦІЯ...

Актуально

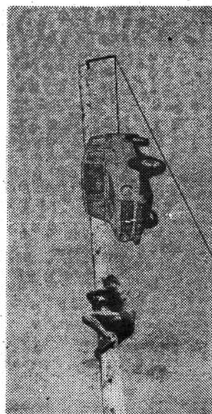
На Конгресі депутатів усіх рівнів Криму «За мир, демократію і громадянську злагоду» 3 жовтня виступив заступник голови Меджлісу кримськотатарського народу, голова Організації кримськотатарського національного руху (ОКНР) Рефат Чубаров і сказав, що його народ готовий співробітничати з депутатами усіх рівнів заради розквіту Криму. Але поки що він бореться за право жити на своїй землі. Рефат Чубаров зазначив, що кримськотатарський народ не визнає Конституції Республіки Крим, оскільки вона створювалася без урахування його насущних потреб. Так само кримські татари не визнають прапор та герб Республіки Крим.

Рефат Чубаров повідомив делегатам Конгресу, що наказ про проведення антилюдської акції в Красному Раї дав безпосередньо глава кримської адміністрації Микола Багров.

1—4 жовтня відбулося кілька засідань президії Меджлісу кримськотатарського народу. Прийнято заяву «Про невідкладні заходи щодо захисту кримських татар від бандитських нападів, що їх організовують власті Криму». В заяві, зокрема, говориться: «Все це (події в Красному Раї — **Авт.**) стало можливо тому, що расистський колоніальний режим в Криму,

(Закінчення на 6-й стор.).

Передплата-93

«Голос України» — газета Верховної Ради України, виходить п'ять разів на тиждень обсягом удвічі більшим, ніж будь-яка з українських газет, 16 сторінок і при цьому коштує:

на рік — 480 крб.

на півроку — 240 крб.

на квартал — 120 крб.

на місяць — 40 крб.

«Голос України» виходить українською (індекс 60955) та російською (індекс 60997) мовами, має додатки мовами національних меншин.

Дещо про передплату, лотерею та їх спонсорів читайте на 4-й стор.

ЗАКЛЮЧНЕ СЛОВО

Президента України Л. М. КРАВЧУКА після обговорення позачергової доповіді на шостій сесії Верховної Ради України 1 жовтня 1992 року

Шановні народні депутати!

Насамперед, я хочу подякувати всіх тих, хто взяв участь в обговоренні доповіді, висловив конструктивні пропозиції, дав конкретні поради щодо поглиблення економічної реформи і пошуку шляхів взаєморозуміння, злагоди поміж різними політичними силами у розбудові нашої економіки, нашої держави.

Усі зауваження і пропозиції, які справді є конструктивними і реалістичними, ми прагнутимемо якнайретельніше враховувати у подальшій роботі.

На жаль, не можу сказати, що обійшлося без емоцій. Але я розумію ту ситуацію, в якій ми всі опинилися, розумію складнощі, які переживаємо. І думаю, що нелегко кожному депутату зустрічатися з людьми в округах і відповідати на їхні запитання. Цілком зрозуміло, що сюди були перенесені відповідні настрої і вони позначилися на ході обговорення.

Які ж найбільш узагальнені висновки можна зробити з майже дводенної парламентської дискусії?

Перше, що мене стривожило, стосується стратегічних цілей нашої роботи. Я переконаний, що коли держави у нас немає, то її потрібно будувати. І я ніколи не протиставляв державу і людину, і думаю, що це просто нелогічно. Держава має служити людині. Адже якщо немає будинку, то його треба збудувати.

І це всі люди так роблять. І в малій, і у великій сім'ї, і в державі. А нині вже йде відлуння, мовляв, навіщо нам держава, коли ми стали жити гірше. Це особливо гучно сьогодні прозвучало. Були такі мотиви і вчора.

Це не просто обмовки, це вже політична лінія. Її, до речі, відстоювали депутати О. Г. Панасовський і В. Я. Новіков.

То я хочу запитати шановних панів, чи голосували вони за Декларацію про державний суверенітет України чи ні? Здається, голосували.

То давайте визначатися більш чітко. Може, припинимо будівництво держави і почнемо робити щось інше. Але тоді треба піти у відставку всім нам. І парламенту, і Президенту, і Уряду.

Звичайно, треба робити все для того, щоб людям жилося краще, захищати їх. Але протиставляти побудову держави і захист прав людини — це просто несерйозно і небезпечно.

Якщо взяти економічну сферу, то я ще раз наголошую, що перехід до ринкової економіки можливий тільки при забезпеченні соціального захисту населення, особливо найменш захищених верств. Це гарантує відвернення соціального вибуху.

Однак не можна погодитися з тими, хто зовсім відкидає вплив держави на створення ринкової економіки. Такий підхід нереалістичний.

Інша справа, що перевагу треба віддавати економічним важелям регулювання.

Візьмемо такий приклад. У нас до цього часу є невизначеність, що бути з квотуванням, з ліцензуванням. Адже можна добитися тих самих результатів з допомогою системи митного тарифу. І перше, і друге є формою регулювання відповідних відносин. Але одне — регулювання економічне, а інше — адміністративне.

Тобто я за те, щоб ми підходили до цього розумно. Я поділяю думку тих депутатів, які закликали не забувати підприємства, не забувати тих, хто робить справу, хто справді забезпечує зростання виробництва і зміцнення нашої економіки.

В політичній сфері, як я зрозумів, більшість депутатів підтримує позиції, висловлені в доповіді.

Були, хоч і небагато, застереження щодо стосунків з Росією. Я розумію мотиви таких застережень і не хочу когось зараз звинувачувати у цілеспрямованій роботі на віддалення від Росії.

Мабуть, є страх втратити свою незалежність. Історія дає підстави для таких побоювань. Але я хочу підкреслити, що було б згубно як з економічної, так і з політичної точок зору віддалятися від Росії. Нереально і неможливо побудувати незалежну державу, не врегулювавши на договірних засадах стосунки із своїми сусідами. Передусім, з Росією. Вона є, і наші зв'язки — це наша історія, наше сучасне життя. Ми не можемо перенестися в інше місце цієї планети, навіть якщо цього комусь дуже хотілося б.

Розум має брати верх. А тих панів, які до цього закликають, я хотів би застерегти, що вони розпалюють багаття. І якщо воно спалахне, то зашкодить не їм, тому що вони уникнуть передової, а нашим дітям і онукам. Це треба знати всім.

Верховна Рада буде розглядати і вирішувати: ратифікувати договори чи ні. Але я стою і буду стояти за добросусідські, за дружні, за рівноправні, партнерські стосунки з Росією при повній незалежності України. І ні на які поступки ні російським націонал-шовіністам, ні українським націонал-патріотам не піду.

Я хочу попросити, щоб ми припинили розмови з приводу незгод з Росією у парламенті. Адже вони можуть мати величезний вплив на долі наших народів.

Отже, в зовнішньополітичній роботі ми повинні прагнути піднести авторитет нашої держави.

Для успішного ж проведення внутрішньої політики за будь-яких обставин нам необхідно створити такі умови для Уряду, за яких він матиме більше свободи дій, і водночас посилити його відповідальність за стан економіки.

Поданий проект Закону про Уряд недосконалий. Його треба доопрацювати, поправити. Новий Прем'єр-міністр теж, очевидно, внесе свої пропозиції.

Далі, стосовно питання про новий склад Уряду. Навколо нього, і це зрозуміло, йшла основна дискусія.

Були пропозиції, щоб у зв'язку з відставкою Прем'єра пішов у відставку і весь Уряд. Однак це не випливає з Конституції. Тим паче, що Прем'єр подав заяву про вихід на пенсію. Якщо людина йде на пенсію, це не означає, що весь Уряд йде у відставку.

Я думаю, правильним буде такий шлях. Якомога швидше, скажімо, протягом двох тижнів підібрати кандидатуру на Прем'єр-міністра, обговорити її, узгодити з усіма політичними силами, депутатськими групами, з Президентом, вийти на цю сесію і обрати. Тоді новий Прем'єр буде вже розглядати склад Уряду і вносити відповідні пропозиції Президентові, а той, у свою чергу, Верховній Раді.

Вважаю цей шлях нормальним і прийнятним. Звичайно, Верховна Рада може визначитись з будь-яким рішенням і обрати інший шлях. Я тільки вношу пропозицію. Адже в компетенцію Президента не входить відставка Уряду. Це, згідно з Конституцією, компетенція Верховної Ради.

Були також пропозиції доручити формування Уряду і підготовку його програми одному з віце-прем'єрів. Шановні друзі, це нереально. Саме Прем'єр має формувати пропозиції до складу Уряду та програми його, Уряду, діяльності. Бо саме він буде працювати з Урядом, а ми маємо йому допомогти.

Я нікого не захищаю з нинішнього Уряду. Але хочу, щоб ми зрозуміли: ситуація настільки складна, що будь-який поспішний крок може завершитись надзвичайно невдало.

Все залежить від того, кого ми зараз призначимо Прем'єром. Це буде найважливіше. І від цього можна вже «танцювати».

Я не думаю, щоб за тиждень, як дехто пропонував, можна було обрати всіх, призначити і Прем'єра, і віце-прем'єрів, і міністрів. Адже ми пам'ятаємо, як ми працювали над цими питаннями у Верховній Раді. Ми ж все це проходили, це не є чимось новим.

І, нарешті, щодо пропозиції очолити Уряд Президентові. До цього весь час повертаюся і в цьому залі, і за його межами. Давайте звернемося до Конституції. Президент не є Голова Уряду, Голова держави, він є Глава держави. Тут є велика різниця. Це по-перше.

По-друге, виконавча влада — це не лише Кабінет Міністрів, а значно ширша структура.

Щоб поставити Президента на чолі Уряду, треба змінити Конституцію, що потягне зміну всіх її статей. Змінювати Конституцію — означає новий перерозподіл влади. Якщо ми це почнемо, то, повірте, втягнемося в новий тривалий тур боротьби.

До речі, поширюються різноманітні чутки навколо інтерв'ю Івана Степановича Плюща в «Голосі України» і мого. Вже пропонують створювати комісії для налагодження стосунків між Головою Верховної Ради і Президентом. Ну, побійтеся Бога. У нас нормальні стосунки.

Невже хтось хоче, щоб ніхто нікому слова всупереч не говорив. Як тільки сказав таке слово, то кажуть, щось уже почалось. Це ще зі старих часів іде. Нічого не почалось. Все іде нормально. Голова Верховної Ради має свою позицію, має свою точку зору. Чому Президент її не може мати? Але я ще раз повторюю, що є Конституція, давайте жити за нею.

В цій Конституції все точно визначено. І ніяких узгоджувальних, примиренських комісій не потрібно. Треба кожному виконувати Конституцію. А Верховній Раді в разі необхідності вносити поправки.

Коли Президентові пропонують очолити Уряд шахтарі, то я можу зрозуміти. Вони цих деталей державного устрою, закладених у Конституції, може, і не знають. І, мабуть думають, що стане краще, бо у Президента більше прав, більше можливостей.

Запевняю всіх: немає в мене більше прав, більше можливостей, ніж передбачено Конституцією і Законом. І я мушу їх додержуватися. Але я розумію і сприймаю пропозицію стати на чолі Уряду як довіру.

Однак, коли це пропонують деякі шановні депутати, то в мене виникають певні сумніви щодо їх щирості.

Я знаю, чому вони це пропонують. Вони штовхають мене на порушення Конституції, щоб потім висунути проти мене нові звинувачення. Але я не хочу, щоб мене звинувачували у порушенні Конституції. Я буду жити. і хочу, щоб усі ми жили згідно з Конституцією.

Тепер декілька коротких зауважень.

Перше. Про запити депутатів до Президента. Один народний депутат весь час наголошує, що він подає мені запити, а я на них не відповідаю.

Так-от, згідно з законами і Конституцією депутати не подають Президентові запитів безпосередньо, без належного оформлення на сесії, тому Президент на такі запити, а скоріше звернення депутатів, не відповідає.

Друге. Я ніколи не хотів, як тут дехто зауважував, щоб парламент став «кишеньковим». Скажу вам щиро і відверто. Я був Головою, ми з вами працювали півтора важких роки. Коли мене обрали Президентом, я ще певний час продовжував думати, як Голова Верховної Ради.

І, можливо, не зовсім своєчасно перейшов на принципові стосунки. Я ще раз переконався, що в політиці можливі тільки принципові стосунки. От і все. І не треба мене звинувачувати в тому, що я хочу нав'язувати комусь свою точку зору. Я хочу, щоб ми керувалися принциповими міркуваннями, і віднині будемо так робити.

Щодо заяв від груп депутатів, які надійшли до мене. В одній з них пишуть: «Настаиваем на немедленном рассмотрении вопроса о недопустимости выхода Украины из рублевой зоны».

Хочу нагадати, що Верховна Рада конституційною більшістю проголосувала за основи національної економіки, які передбачають вихід з рублевої зони. Окрім того, що означає «рублова зона», коли в Україні просто фізично вже немає «рубля».

Давайте думати не про те, виходити чи не виходити, а як налагодити такий курс, такі стосунки, такі переходи, щоб при цьому виході ніхто не постраждав: ні ми, ні наші сусіди.

До речі, я своїм розпорядженням затвердив план і порядок виходу з «рублевої зони». Вже розроблені відповідні фінансово-кредитні угоди і торгові угоди. Я мав розмову з Є. Т. Гайдаром, який планує приїхати до Києва в суботу для підписання цих документів. Тобто, багато з того, про що говорилось у виступах, вже започатковано. Але я в своїй доповіді не міг деталізувати, скажімо, як К. І. Масик їздив до Туркменистану і домовився, щоб нам продавали газ. Коли хтось хоче мати інформацію з цих питань, то нехай запросить відповідних міністрів.

Ще про одну заяву, яку підписали 152 депутати. Зачитую: «Учитывая катастрофически серьезное положение в экономике Украины и видя главную причину катастрофы в разрыве экономических связей с государствами СНГ и Россией мы, народные депутаты Украины, требуем включения в повестку дня сессии не позднее 6 октября обсуждения вопроса об отношении Украины к СНГ и внешнеэкономических приоритетов Украины».

Я хочу вам запропонувати підійти до цього питання в ході ратифікації міждержавних угод. Тоді можна обговорити цю тему. А окремо її ставити, мабуть, немає потреби. Адже ми не збираємося ставити питання про вихід з СНД.

Я тільки виступав і виступаю проти того, щоб СНД та структури, що створюються в її рамках, не спричинили втрати нашої державної незалежності. А те, що там треба взаємодіяти, налагоджувати правильні, розумні, взаємовигідні, партнерські, рівноправні стосунки,— це не викликає сумніву.

Я завершую свій виступ проханням до вас. У Президента немає жодних намірів зазіхати на чиїсь повноваження, чиїсь права. Зважте на те, що ми робимо перші кроки у розбудові своєї державності. Ми не маємо досвіду державотворення, утворення структур, допускаємо помилки, інколи гарячкуємо, керуємося емоціями.

Але коли прийде час підбивати підсумки, ми все ж таки зможемо з повним правом сказати, що ми жили хоч і дуже складно, та жили цікаво і працювали в інтересах свого народу. Інша річ, хто скільки міг зробити в такий важкий час. Надто складні завдання, які ми вирішуємо, і їх не можна виконати просто і легко.

Дякую за увагу.

ІНТЕНСИВНО І РЕЗУЛЬТАТИВНО

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.).

...Переговори між президентами закінчилися і до них приєдналися члени робочих груп. Кравчук і Желев підписали Договір про дружні відносини та співробітництво. Відтак вони виступили з короткими заявами.

Журналістам стало відомо, що, окрім договору, про який уже йшлося, сторони підписали угоду про торгово-економічні зв'язки та платежі, а також про співробітництво в галузях культури, науки і освіти, та угоду про співробітництво у військовій сфері.

З СУСІДАМИ — В ДОБРІ І ЗЛАГОДІ

Введення власної української валюти не за горами. Про це свідчать не тільки дедалі впевненіші заяви нашого уряду, а й реальні кроки до безболісного переходу на нові розрахунки.

В суботу, повертаючись з Польщі, виконуючий обов'язки глави уряду Росії Єгор Гайдар провів ледь не цілий день у Києві. Його делегація зустрілася з представниками уряду України. Було обговорено комплекс питань дальшого співробітництва між нашими країнами. Єгор Гайдар і виконуючий обов'язки Прем'єр-міністра України Валентин Симоненко підписали ряд важливих документів. Серед них — угоди про врегулювання проблем, зв'язаних із взаємними обов'язками перед введенням української національної валюти, про торгово-економічні зв'язки в 1993 році, відповідні міжбанківські угоди.

Підбиваючи підсумки зустрічі, Валентин Симоненко сказав:

— **Ми перш за все вирішуємо проблеми власної валюти. Підписання угод дасть нам можливість зробити реальні кроки в цьому напрямі.**

Дуже важливе для нас підписання з Росією торговоекономічної угоди на наступний рік.

Єгор Гайдар повідомив, що в підписаних угодах закладено поставки нафти і газу в Україну, налагодження нормальних платіжно-розрахункових відносин як у міждержавному масштабі, так і між окремими підприємствами України та Росії.

Російську делегацію прийняв Президент України Л. Кравчук. У цій розмові крім уже сказаного, було порушено й таке, за словами Є. Гайдара, делікатне питання, як обслуговування Україною і Росією боргу колишнього Радянського Союзу.

Підсумовуючи результати зустрічі, Президент України сказав:

— **І Росія й Україна повинні будувати свої держави. І коли ми зрозуміємо, що потрібно будувати державу для людини, захищати людину, будувати в добрих братніх відносинах, думаю, що переборемо всі складнощі, які виникають.**

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Парламентська хроніка

ДЕГУСТАЦІЯ НЕ ПЕРЕШКОДИЛА: ЗАКОН ПРО ІНФОРМАЦІЮ БРЕХУНІВ ДІСТАНЕ

Денне засідання 2 жовтня

Як відомо, проект Закону про інформацію свого часу було повернуто на доопрацювання в Комісію з питань гласності та засобів масової інформації. Комісія врахувала зауваження депутатів, в результаті чого законопроект скоротився на 12 статей і став набагато чіткішим.

— На порядку денному шостої сесії має бути розглянуто ще дев'ять законопроектів, які стосуються регулювання інформаційних відносин у нашій державі. Закон про інформацію, — підкреслив голова Комісії Микола Спис, — є правовою основою, підгрунтям для решти галузевих законів.

Надійність «підгрунтя», очевидно, сумнівів не викликала: депутати дружно схвалювали статті проекту цілими блоками. Дискусії виникли лише в кількох місцях, зокрема там, де йшлося про мету Закону й матеріальну відповідальність за недостовірну інформацію. Прийнято поправку депутата Яценка, якою він «розширив» завдання Закону: віднині він захищатиме людину від неправдивої інформації. Як? Це відчують на собі любителі підтасовування фактів. Правда, в матеріальному плані недостовірність карається не дуже суворо: відшкодування, наполягали депутати, не може перевищувати 250 мінімальних заробітних плат.

Після схвалення Закону про інформацію — він вступить у дію з моменту опублікування — депутати перейшли до різного.

Зокрема, народний депутат Пилипенко, він же й президент державної адміністрації морського транспорту, заявив, що Україні нині загрожує втрата власного торговельного флоту.

Ще з однією заявою виступив В'ячеслав Чорновіл, якого «доброзичливці» оголосили «**ворогом пенсіонерів». Уже рік, як по всій Україні організовано і запущено версію, буцімто пан Чорновіл для економії бюджету запропонував ліквідувати пенсії і відправити пенсіонерів на утримання дітей. У зв'язку з цією тривалою провокацією В'ячеслав Максимович звернувся до голови СБУ з проханням захистити честь народного депутата і встановити нарешті «доброзичливців».** Інакше, сказав депутат, «**я матиму всі підстави вважати, що брудну кампанію проти мене організували ви».**

До, здавалося б, вже вчорашньої теми повернули у депутатському запиті Горохівський та Косів: минуле нагадало про себе застосуванням насильницьких санкцій проти пікетувальників. Домагаючись відставки Прем'єр-міністра та реорганізації уряду, УРП організувала пікетування Верховної Ради України. Такий захід (за контролю) не суперечить побудові демократичного суспільства. Однак, по дорозі в Київ представників УРП Тернопільської та Львівської областей перейняли ЗМОП та міліція. Для приборкання чадмірної політичної активності в дію було пущено гумові палиці та отруйні гази.

Таку б політичну активність та нашим депутатам! За трибуною лунають промови про необхідність вирішення доленосних питань, а в залі...

Оглядаючи напівпорожній сесійний зал, важко не оцінити депутатські успіхи в дегустації та презентації. Можна було б і порадіти, якби не маленька сумна деталь — невже, опускаючи бюлетені у виборчі урни, ми сподівалися, що нас презентуватимуть на дегустаціях вин, а не законів?

...13 жовтня пленарні засідання відновлять свою роботу. Якщо не завадять вищеназвані причини, бути нам невдовзі з новим прем'єром.

Людмила КОХАНЕЦЬ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Леонід КРАВЧУК:
«БЕЗ УКРАЇНИ ПОВНОЦІННОЇ ЄВРОПИ НЕ БУДЕ»

Про це заявив Президент України 2 жовтня на зустрічі з німецькими журналістами. Серед них були представники провідних газет, зокрема «Берлінер Цайтунг», «Дер Штандард», «Блік дурх ді Віршафт», «Вельт ам Зонтаг», «Франкфуртер альгемайне Цайтунг» та інших, кореспонденти «Баварського радіо» і «Східнонімецького радіо», а також журналів «Дер Тагесшпігель» і «Шпігель».

Звертаючись до журналістів, Президент сказав:

— Я хочу висловити задоволення, що маю можливість зустрітись з такою кількістю представників авторитетних видань.

— Уже протягом року Україна незалежна. Звичайно, за такий час нелегко розібратися у розстановці усіх сил, які є у Вашій країні. Чи не могли б Ви нам пояснити, що таке національний характер сучасного українця? — таким було перше запитання до Президента.

Відповідь: — Кожний народ має свій характер, свої традиції, свою культуру, мову. Звичайно, за період 70-річної історії системи імперії українцям, та й не тільки українцям, довелося якось пристосуватись, якщо так можна сказати, до нових вимірів, до нових вимог того часу, які не відповідали національному характеру цих людей. Але та машина, яка працювала, ідеологічна й тоталітарна примушувала це робити. Та ніхому ніколи не вдасться вбити національний характер будь-якого народу. Зараз, в період утворення своєї власної держави, всі, хто живе в Україні, мають можливість свого волевиявлення, мають можливість захищати свою національну гордість, свої національні корені, свою культуру, свою мову. Одначе я прихильник будівництва не національної, а демократичної, громадянської держави. Тому що національна держава не може бути в повній мірі демократичною. Демократична держава — це громадянська держава. Це означає, що люди всіх національностей, які живуть в Україні, є її громадянами. Цей принцип громадянства є визначальним.

— **Скажіть, будь ласка, майбутнє України Ви бачите в рамках СНД, чи, скоріше, в рамках Європейського співтовариства? Чи не існує певної небезпеки для України з боку Росії або якихось нових міждержавних структур СНД, наприклад, Міжпарламентської асамблеї?**

Відповідь: — **Україна є європейською державою.** Причому, суто європейською. Звичайно, вона не може існувати як європейська держава, не маючи тісних зв'язків з Європою. Тому її майбутнє, її перспектива — в тісних зв'язках з європейськими структурами. І перші кроки до цього вже зроблені. Україна є членом Європейської асамблеї. Нещодавно я повернувся з Брюсселю, де вирішувалось питання про включення України за особливим статусом до Європейських комісій. Україна однією з перших стала на цю дорогу, але це зовсім не означає, що вона має виходити з СНД. У тій СНД, яку створено за схемою біловезьких та алмаатинських угод, Україна бере участь. Якщо буде спроба змінити статус СНД, то тоді для України виникнуть проблеми. Тому що парламент української ратифікував біловезьку угоду, а іншої угоди ратифікованої немає. Змінити статус СНД — це означає, що треба прийняти новий документ. Потім винести його на ратифікацію і після цього працювати. Я не бачу небезпеки від Міжпарламентської асамблеї. Нам необхідно укласти договірні стосунки з Росією перш за все. Після того, як ми підпишемо договір з Росією, всі угоди, які потрібні, — торговельні, фінансові, кредитні, інші, **ми все це поставимо на тверду правову базу за міжнародними нормами і всі питання будемо вирішувати за допомогою переговорів, дискусій, не допускаючи ніяких конфронтацій. Україна чітко стоїть на цій позиції.**

— На шляху до незалежності Ви хочете ввести в обіг власну валюту — гривну. З одного боку, ми бачимо незадоволеність населення з приводу цього. На Заході дехто вважає, що політика щодо гривни і купона означає самогубство. Чи можливо запровадження нової валюти без швидкої економічної реформи?

Відповідь: — Я знаю, що є різні точки зору відносно власної валюти. Але всі держави свого часу зводили власні валюти, і це не було для них катастрофою. Справа в тому, що коли б сьогодні російський карбованець мав силу німецької марки, то ми б не вводили своєї валюти. Я вважаю, що не менша катастрофа чекає і карбованець, якщо не будуть вжиті якісь рішучі заходи. Потім, у нас немає карбованців. Росія нам їх не дає, вона й себе не може ними забезпечити. Дивна річ, говориться про карбованцеву зону, а немає карбованців, і друге — той карбованець, який є, нічого не вартий. Зараз платять 300 карбованців за один долар. Я не вважаю, що купон — це найкращий варіант, але в нас купон був введений тому, що іншого виходу не було. Не було чим платити заробітну плату. Я розумію всю складність введення своєї валюти, але вважаю, що не менша катастрофа чекає на тих, хто думатиме, що можна вийти з ситуації за допомогою карбованця. Принаймні сьогоднішнього карбованця. Якщо зміниться карбованець — це можливо.

— Україна славилась колись як житниця Європи. Чи не вважаєте Ви, що треба швидше проводити сільськогосподарську реформу і давати землю у власність?

Відповідь: — Так, я підтримую цю позицію — реформа на селі має відбуватися якомога швидше. Але вона не може проводитись раніше, ніж цього захочуть самі селяни. Тобто, насильно проводити реформу було б небезпечно. Її треба проводити з урахуванням інтересів наших селян і наших реальних можливостей. Треба зняти всі бюрократичні перепони, які стоять на шляху реформ. І реформи провести перш за все там, де колективні господарства показали повну неспроможність працювати. Але є господарства міцні. Я нещодавно відвідав колгосп «Праця» на Чернігівщині. Це прекрасне господарство, і там люди живуть багато. Вони всі зібрались на площі. Я їх запитав, чи хочуть вони йти з цього колгоспу? Всі сказали «ні». А є такі господарства, які вже нічого не можуть дати. Отам треба віддати людям землю.

— Якби Вам запропонували скласти список побажань Заходу, що б було в цьому списку?

Відповідь: — Насамперед я подякував би Заходові за те, що він визнав Україну як незалежну державу. По-друге, я висловив би побажання, щоб Захід знав Україну не з газет інших держав, в тому числі й російських, а з самої України. Третє, що я попросив би. Допомога, яка вже надається і, можливо, надалі надаватиметься Україні, повинна надаватись їй як окремій державі, і не пов'язуватись з іншими державами. І останнє, що я сказав би: якщо взяти європейський Захід, то люди, які там живуть, мають знати — без України повноцінної Європи не буде.

— Яке було б Ваше побажання, зокрема, Німеччині?

Відповідь: — У нас зараз найбільш широкі стосунки саме з Німеччиною. Сама географія, сама природа, сама історія так визначили, що Україна і Німеччина можуть бути партнерами і дружніми державами.

Президент також відповів на запитання, які стосувалися проблем, пов'язаних з Чорнобильською АЕС, дотриманням Україною статусу без'ядерної держави та інших.

Олексій ТРОЦЕНКО,
кор. Укрінформ.

Телеграфним рядком з Луганська

І ЦІНИ НОВІ...

Сертифікатом Ллойда атестували продукцію Алчевського металургійного комбінату. Відтепер світовий стандарт дасть можливість металургам продавати листовий прокат за світовими цінами.

...І ЗАРПЛАТА...

Дводенний страйк провели комунальники Антрациту. Міськвиконком пообіцяв збільшити зарплату з 2,5 до 8 тисяч карбованців.

...БІДА ТА САМА...

Понад 300 тисяч карбованців перерахував трьом інвалідам магазин «Музика» у місті Луганську. Допомогу в розмірі 50 тисяч карбованців надали сім'ї ліквідатора - чорнобильця, у родині якого народилася дитина з деформованою ніжкою.

...І ГОРЕ ТЕ Ж...

За епідемією черевного тифу Жовтневий район обласного центру спіткала епідемія жовтухи. Зачинена середня школа № 49.

...ХОЧ У МОНАСТИР РУШАЙ!

Не сьогодні — завтра духовенство освятить Свято - Пантелеймонівський жіночий монастир у селі Павлівка, що під Свердловськом. Добір бажаючих постригтися проходить на конкурсній основі.

Сергій СКИБА.

Щось новеньке

Колгосп — меценат літераторів

Попри скрутне економічне становище, колгосп «Буковина» Вижницького району спромігся відшукати кошти на заснування літературної премії імені свого земляка, видатного українського поета, замордованого у беріївсько-сталінських концтаборах Дмитра Загула. Другим по ліку лауреатом премії цього року став буковинський поет і прозаїк Михайло Івасюк.

Василь БАБУХ.
Чернівецька область.

Передплата-93

«Голос України» проводить для своїх передплатників-93 лотерею. Розігруватимуться найрізноманітніші товари: автомобіль, телевізори, холодильники, пилососи, інша дефіцитна побутова техніка. І ВСЕ ЦЕ ЗАВДЯКИ НАШИМ ГЕНЕРАЛЬНИМ СПОНСОРАМ:

8. Луцькому автомобільному заводу (автомобіль ЛуАЗ-969М «Волинянка»).

9. Львівському концерну «Електрон» (телевізори «Електрон»).

10. Мелітопольському ВО «Старт» (пральні машини «Таврія»).

11. Харківському ВО «Комунар» (телевізори «Берізка»).

12. Луцькому підшипниковому заводові (універсальні деревообробні верстати).

13. Харківському тракторному заводу ім. С. Орджонікідзе (міні-трактор — Т-012).

14. Київській фірмі «Реле-маркетинг» (міні-пилососи, фени, дзвінки із секретом «Аргус»).

15. Харківському ВО «Завод ім. Малишева» (мотоцикл ЗИМ-350).

16. Харківському колективно-виробничо-торговельному підприємству «Епос» (відрізи тканин для пальт і жіночих костюмів).

17. Хмельницькому виробничому об'єднанню «Новатор» (автомобільні приймачі, магнітоли, зарядні пристрої).

18. Київському «Інженерному центру ЛТД» (імпортне канцелярське приладдя).

19. Кіровоградське ВО «Червона зірка» (автомобільний вантажний візок, пральна машина «Зірочка», СМ-2, кінна сівалка СКК-12).

20. ______________________

Шановні добродії!

Під час передплатної кампанії у жовтні — листопаді тут може міститися і назва вашої фірми чи підприємства. Пропозиції по телефонах 446-72-63, 441-89-95.

Друзі, ви станете учасниками розиграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «Голос України» на рік. Затим надсилаєте до редакції листівку, де вказуєте:

ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;

ДОМАШНЮ АДРЕСУ;

НОМЕР КВИТАНЦІЇ;

НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ ОФОРМИЛО ПЕРЕДПЛАТУ.

Розиграш лотереї у січні 1993 року. Щасти вам!

Наша лотерея: представляємо спонсорів

«П'ЯНИТЬ КОЗАЦЬКЕ СЕРЦЕ...»

Густе, медово-оксамитне пиво «Козацький хміль», яке почав випускати замість «Жигулівського» Черкаський консервно-пивоварний завод облспоживспілки, надихнув журналіста і поета Миколу Озірського та його друга, композитора Олександра Пляченка на веселу пісню із завзятим заспівом «Козацький хміль п'янить козацьке серце...» Натхнення хлопцям не з неба впало — напій має міцність 15 градусів. Втім, черкаські пивовари можуть похвалитися не лише смачним пивом. Про це — розмова з директором підприємства Миколою НОВИЦЬКИМ, до речі, молодим і симпатичним.

— Пане Миколо, спершу дозвольте привітати вас і ваш колектив із 40-річчям заснування заводу й з тим, що ви стали спонсором парламентської газети.

— Дуже дякую. Одразу повідомлю читачів «ГУ» — презент, який ми передамо для розиграшу, задовольнить найвишуканіший смак.

— Приємно чути. Але що це буде?

— Набір продукції нашого підприємства, а ми випускаємо понад сто найменувань, починаючи від апетитної гречаної каші з курятиною, качатиною чи гусятиною й закінчуючи вітамінними джемами й напоями зі смородини, порічок, полуниць, обліпихи. Не кажу вже про огірки, томати, патисони, перці, які виходять у нас дуже смачними.

— А знаменитого «Козацького хмелю» нашим щасливцям-передплатникам теж подаруєте?

— Безперечно. Не один рік ламали голову наші пивовари, і напій перевершив усі наші сподівання. Це запашний букет, настояний на джерельній воді, медові, хмелю.

— Кажуть, навіть з Англії надійшло замовлення...

— Не хотілося б, як мовиться, скакати поперед батька... Один бізнесмен з Лондона, скуштувавши в Черкасах нашого пива, взяв його з собою на експертизу, і виявилось, що аналогів «хмелю» нема. Бізнесмен запропонував співпрацю.

— То «Козацький хміль» питимуть в Англії?

— Якщо це нам буде вигідно, якщо партнери забезпечать нас «цивілізованими» місткостями...

— Думалося, що хоч у вас нема проблем...

— Аби ваші слова та до Бога! Клопотів — хоч греблю гати. Щоб стати сучасним підприємством, треба модернізувати виробництво, отже, у гаманці мусить бути валюта, а її катма. Ми можемо здійснювати лише бартерні операції. Недавно отримали з Угорщини лінію пастеризації пива в обмін на кілька тонн спиртованої вишні. Але далі справа не пішла: підприємство перейшло д[illegible]чика, і він його перепрофілював.

— Шукаєте нових партнерів?

— Без цього не можна. Ось ще трохи помудруємо, закупимо концентрат і почнемо випуск «Фанти» й «Кока-коли».

— А що вам самому більше до смаку — заморські напої чи наші?

— Колись наші предки-козаки готували такі «живуни», що сучасникам і не снилися. Повернути б їх до нашого столу — оце суперзавдання.

— І все-таки — ви полюбляєте пити пиво?

— Добре пиво — так. Але це рідко випадає. Часу нема, а пиво поспіху не любить.

— А чи є у вас на підприємстві партія любителів пива?

— Нема, у нас працюють переважно жінки. Але таку партію ми гаряче підтримуємо!

— Як і нашу газету...

— Аякже. Бажаю «Голосові України» гараздів у передплатній кампанії. А черкаські пивовари свого слова дотримають. Буде і з хмелем, буде і з медом!

Розмову вела Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаси.

В партіях і рухах

ПОШТОВХАЙМОСЯ ЗА МІСЦЕ «ПІД СОНЦЕМ»

Дещо несподівана підтримка лідерами КНДС (Конгресу національно-демократичних сил) в особі Л. Скорик, П. Мовчана, Ю. Бадзьо та інших уряду В. Фокіна, який нині вже зійшов з театру політичних дій, вимагала пояснень для засобів масової інформації. Прес-конференція відбулася у приміщенні Спілки письменників і була, по суті, продовженням «воєнної ради» КНДС від 27 вересня, бо, всупереч очікуванням злагоди між її учасниками не спостерігалося тоді й тепер. Тоді позиція за відставку уряду одержала сім голосів проти семи на підтримку. Нині далеко не всі погодилися з небажанням Л. Скорик блокуватися з фракцією Руху у ВР. Рух поки що вирішили всує не згадувати, оскільки у боротьбі «із суцільною опозицією» за місця в уряді він може стати союзником. Свої «симпатії» до фокінців пояснили, підтвердивши вже висловлювану в пресі версію: захищали позиції Президента Л. Кравчука для якого зміна уряду обіцяла загострення відносин з Верховною Радою у майбутньому — під час затвердження кандидатур нового складу уряду, куди можуть не пробитися ні В. Євтухов, ні В. Слєднєв, ні І. Юхновський, ні Ю. Спіженко, ні П. Таланчук, ні Л. Хоролець... (Досить-таки вдало обрали час закинути слово за Президента!).

Списавши деяке сум'яття у керівництві КНДС в цей відповідальний момент на звичайний плюралізм думок, Л. Скорик та П. Мовчан уточнили диспозицію перед вирішальною «битвою». Паралельно із Соцпартією на думку Л. Скорик, об'єднання «Нова Україна», що стоїть нині за непорушний союз із Росією та іншими країнами СНД, є головною деструктивною силою на шляху до утвердження реальної державності. По той бік «фронту», напевне, перебуває і директорське лобі у парламенті, в якого свої види на вакантні урядові місця та порожнє крісло прем'єра. Рух — держимо в умі. На місцях — очевидне бродіння (в Донецьку пройшов громадянський Конгрес демократичних сил, який вимагає на противагу КНДС федеративного земельного устрою України, надання статусу другої державної російській мові та перегляду державної символіки). При цьому, Микола Поровський, засвідчив керівництву КНДС про наявність парламентської фракції числом 54 «штика» (в основному з представників ДемПУ і УРП), а «воєнна рада» терміново прийняла резолюцію, яка закликає вилучати з українських паспортів російського правопису, замінивши його французьким, як це заведено в Європі. Почувши про це, кореспондент Бі-Бі-Сі резонно зауважив: людей сьогодні більше хвилює, де закупити картоплю за помірними цінами, що дало можливість знову перехопити ініціативу Л. Скорик. Вона повідомила газетярам, що, незважаючи на кризу виконавчої влади і собі, збирається закупити ще 150 кілограмів картоплі за ціною, яку називали журналісти. Як тут не пригадати картопляні аргументи «легендарного» Чапая з однойменного кінофільму! Де має бути командир (прем'єр), журналісти з'ясували — у стані КНДС. А хто ним має бути, так і не дізналися, бо у кожного — своя кандидатура майбутнього прем'єра. У П. Мовчана — І. Юхновський, Л. Скорик тепло відгукувалася про З. Ткачука...

Якщо пригадуєте, в кінофільмі після кількох маніпуляцій з бульбою, Чапаєв змів її зі столу. Чи не такий фінал очікує чимало політичних угруповань у майбутньому? Л. Скорик усміхається. Усміхався і Чапай...

Сергій ВЛАД.

Київ.

СП

14 жовтня
тиця, на на
підніметься
Тут, у колис
козацтва, де
забаром Хра
святої Богор
зва і місце
бутньої церк
кові. Свято
ків було най
речі, Мала
го коша зве
зидента Укр
цією прогол
жовтня Днем
України.
Церемонія

Є непода
село Сосонн
відбулося
1933 років,
кументальни
не літо з
верши р
фільму

— Тема г
мені давно,
тор сценарі
рос. — Ад
і помирав.
цяті я жив
і зрозуміло,
збирав спог
своєї повіс
вою фільму

Коро[illegible]о

НАРЕШТ РЕАБІЛІТ

Відомий
і педагог Со
шті реабіліт
тьківщині. Пі
колективі та
рпусі, які тр
ку, а
зверне р
зацій сесія
лищної Рад
ня присвоїт
школі.

Сергі
Чернігів.

БАРОН ІЗ ГАВРИ

80-рі о
ників
«Асканія-Но
Фейна деда
жує родинн
поїздка бар
ну до Херсо
крім відвіди
переслідує.
Гаврилівки,
рон, він пе
ларів на ві
церкви, у
жертвував
спорудженн
чу — на к
свого колиш
маєтку.
Едуард
радів з тог
регіоні Укр
ся націонал
комуністичн
криває шля
людей без
вання».

Іван К
Херсонсь

ТИМКО-

Його доб
ім'ям люди
ка Новгоро
В минулом
торної бри
після вихо
ся за «мол
пив у колг
мотужки ві
рати у насе
лока. Спра
бре. З поча
лочник зда
більш як 2

Кіровогр

Передплата-93

16. Харківському колективно-виробничо-торговельному підприємству «Епос» (відрізи тканин для пальт і жіночих костюмів).

17. Хмельницькому виробничому об'єднанню «Новатор» (автомобільні приймачі, магнітоли, зарядні пристрої).

18. Київському «Інженерному центру ЛТД» (імпортне канцелярське приладдя).

19. Кіровоградське ВО «Червона зірка» (автомобільний вантажний візок, пральна машина «Зірочка», СМ-2, кінна сівалка СКК-12).

20. ______________________

______________________ Шановні добродії!

Під час передплатної кампанії у жовтні — листопаді тут може міститися і назва вашої фірми чи підприємства. Пропозиції по телефонах 446-72-63, 441-89-95.

Друзі, ви станете учасниками розиграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «Голос України» на рік. Затим надсилаєте до редакції листівку, де вказуєте:

ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;

ДОМАШНЮ АДРЕСУ;

НОМЕР КВИТАНЦІЇ;

НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ ОФОРМИЛО ПЕРЕДПЛАТУ.

Розиграш лотереї у січні 1993 року. Щасти вам!

…ь ЛуАЗ-969М
…«Електрон»).
…ни «Таврія»).
…зка»).
…льні дерево-
…онікідзе (мі-
…ососи, фени,
… (мотоцикл

…орів

…КОЗАЦЬКЕ СЕРЦЕ...»

…патисони, …дять у нас …итого «Ко… нашим ща…тникам теж …. Не один …ву наші пи… перевершив …івання. Це … настояний …оді, медові.

…авіть з Анг…овлення...
…я б, як мо…ти поперед … бізнесмен з …тувавши в … пива, взяв … експертизу. …о аналогів … Бізнесмен …впрацю.

…ький хміль» …ї?
…нам буде ви…тнери забез…ілізованими»

… що хоч у …м...
…слова та до … — хоч греб… стати сучас…вом, треба … виробництво, … мусить бути …тма. Ми мо…и лише бар… Недавно от…щини лінію …а в обмін на …тованої вищ… …рава не пішла: підприємство перейшло д… …чика, і він його перепрофілював.

— **Шукаєте нових партнерів?**

— Без цього не можна. Ось ще трохи помудруємо, закупимо концентрат і почнемо випуск «Фанти» й «Кока-коли».

— **А що вам самому більше до смаку — заморські напої чи наші?**

— Колись наші предки-козаки готували такі «живуни», що сучасникам і не снилися. Повернути б їх до нашого столу — оце суперзавдання.

— **І все-таки — ви полюбляєте пити пиво?**

— Добре пиво — так. Але це рідко випадає. Часу нема, а пиво поспіху не любить.

— **А чи є у вас на підприємстві партія любителів пива?**

— Нема, у нас працюють переважно жінки. Але таку партію ми гаряче підтримуємо!

— **Як і нашу газету...**

— Аякже. Бажаю «Голосові України» гараздів у передплатній кампанії. А черкаські пивовари свого слова дотримають. Буде і з хмелем, буде і з медом!

Розмову вела
Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаси.

…і рухах

…ПІД СОНЦЕМ»

…алізм думок, … Мовчан уто…ію перед ви…вою». Пара…ртією на ду… об'єднання …, що стоїть …шний союз із …ими країнами …о деструктив… шляху до ут…льної держав… «фронту», на… і директор…аменті, в яко… вакантні уря…порожнє кріс…х — держи…цях — очевид… в Донецьку …янський Кон…них сил, який …тивагу КНДС … земельного устрою України, надання статусу другої державної російській мові та перегляду державної символіки). При цьому, Микола Поровський, засвідчив керівництву КНДС про наявність парламентської фракції числом 54 «штика» (в основному з предетавників ДемПУ і УРП), а «воєнна рада» терміново прийняла резолюцію, яка закликає вилучати з українських паспортів російського правопису, замінивши його французьким, як це заведено в Європі. Почувши про це, кореспондент Бі-Бі-Сі резонно зауважив: людей сьогодні більше хвилює, де закупити картоплю за помірними цінами, що дало можливість знову перехопити ініціативу Л. Скорик. Вона повідомила газетярам, що, незважаючи на кризу виконавчої влади і собі, збирається закупити ще 150 кілограмів картоплі за ціною, яку називали журналісти. Як тут не пригадати картопляні аргументи «легендарного» Чапая з однойменного кінофільму! Де має бути командир (прем'єр), журналісти з'ясували — у стані КНДС. А хто ним має бути, так і не дізналися, бо у кожного — своя кандидатура майбутнього прем'єра. У П. Мовчана — І. Юхновський, Л. Скорик тепло відгукувалася про З. Ткачука...

Якщо пригадуєте, в кінофільмі після кількох маніпуляцій з бульбою, Чапаєв змів її зі столу. Чи не такий фінал очікує чимало політичних угруповань у майбутньому? Л. Скорик усміхається. Усміхався і Чапай...

Сергій ВЛАД.

Київ.

СПОЧАТКУ БУДЕ ХРЕСТ

Напередодні події

14 жовтня на острові Хортиця, на найвищому місці, підніметься дубовий хрест. Тут, у колисці Запорозького козацтва, де має вирости незабаром Храм Покрови Пресвятої Богородиці. Дата, назва і місце побудови майбутньої церкви — не випадкові. Свято Покрови у козаків було найшанованішим. До речі, Мала Рада Запорозького коша звернулася до Президента України з пропозицією проголосити саме 14 жовтня Днем Збройних Сил України.

Церемонія закладання хреста переслідує ще одну мету — єднання довкола ідеї відродження наших духовних цінностей Сходу і Заходу, Півночі і Півдня. На урочистості прибудуть делегації з Тернополя та Севастополя. Хрест виготовлено в Збаразькому районі Тернопільщини — на батьківщині засновника Запорозької Січі князя Вишневецького (Байди).

Заступник глави облдержадміністрації Микола Горошко провів нараду з архітекторами, господарниками, представниками партій та громадських організацій. Відбувся обмін думками стосовно проекту київського архітектора Валентина Скрипаченка «Дніпрополіс», який передбачає створення національного природного парку «Славутич» від Херсона до Києва — в межах християнсько-демократичної козацької республіки.

Олександр МИХАЙЛЮТА.

Запоріжжя.

ТЕ ЧОРНЕ ЛІТО

Пам'ять

Є неподалік від Вінниці село Сосонка. Про те, що відбулося в ньому 1932—1933 років, розповідає документальний фільм «Смертне літо», зйомки якого завершила група «[…]наукфільму».

— Тема голодомору болить мені давно, — говорить автор сценарію Борис Хандрос. — Адже і голодував, і помирав. У страшні тридцяті я жив на Поділлі, тож і зрозуміло, чому саме тут збирав спогади людей для своєї повісті «Мор». Основою фільму є, перш за все, унікальні документи з Вінницького обласного архіву, актові записи по селу Сосонці. Старанний урядовець занотував причини смерті: «Помер від голоду», «Батько зарізав і з'їв»...

Фільм про одну часточку з великого моря людської трагедії знято на замовлення Міністерства освіти. Молоде покоління, яке вивчатиме історію України післяжовтневого періоду, матиме можливість побачити ці жахливі документи, почути розповіді очевидців голодомору.

Прем'єру стрічки «Смертне літо» передбачається провести в одному з кінотеатрів Вінниці та, звичайно ж, у Сосонці.

Мар'ян СТАНОВИЧ.

Вінницька область.

Коротко

НАРЕШТІ РЕАБІЛІТОВАНА

Відомий громадський діяч і педагог Софія Русова нарешті реабілітована на своїй батьківщині. Після дискусій у педколективі та депутатському корпусі, які тривали протягом року, а […]х багат[…]ельних звернен[…] громадськи[…] організацій сесія Олешнянської селищної Ради прийняла рішення присвоїти її ім'я місцевій школі.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

БАРОН ІЗ ГАВРИЛІВКИ

80-рі[…]о нащадка [з]асновників відомого заповідника «Асканія-Нова» Едуарда Фальц-Фейна дедалі частіше принаджує родинне гніздо. Нинішня поїздка барона з Ліхтенштейну до Херсонщини ніякої мети, крім відвідин рідних місць, не переслідує. Отцю Ярославу з Гаврилівки, де народився барон, він передав 2 тисячі доларів на відбудову сільської церкви, у селі Дудчанах пожертвував тисячу доларів на спорудження храму і ще тисячу — на капітальний ремонт свого колишнього родинного маєтку.

Едуард Олександрович порадів з того, що у південному регіоні України відроджується національний дух, а кінець комуністичної тиранії відкриває шлях до зближення людей без «класового сортування».

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсонська область.

ТИМКО-МОЛОЧНИК

Його добре знають під цим ім'ям люди села Митрофанівка Новгородківського району. В минулому бригадир тракторної бригади Василь Тимко після виходу на пенсію узявся за «молочний бізнес». Купив у колгоспі коня, збив самотужки візка і заходився збирати у населення надлишки молока. Справа посувається добре. З початку року Тимко-молочник здав на молокопункт більш як 20 тонн продукції.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

Це ж треба!

ПИЙ, ХВОРИЙ, ШАМПАНСЬКЕ

Здається, комерціалізація всієї столиці України уже сягає свого апогею. Нині її перекупщицькі представництва можна зустріти в найнесподіваніших місцях Києва. Так, у пунктах «Речі напрокат» продають кабачкову ікру, в овочевих магазинах — парфуми, біжутерію, у господарських — художню літературу...

Дісталися комерсанти і до медичних закладів. На вході до поліклініки № 1 Шевченківського району хворих офіційно, бо за дверима в приміщенні, зустрічають привітні лоточники. Людям, яких обсіли всілякі болячки, вони пропонують черевики, спідню білизну, запальнички. А ще — цигарки і шампанське. Останній асортимент, мабуть, для тих, кому «закрили» лікарняні — щоб під «постріли» корків і за тютюновим димом «обмити» своє одужання. Як говорив класик, «усе змішалося в домі Облонських».

Олександр ІВАНЧУК.

Київ.

Кримінальна хроніка

За повідомленням Центру громадських зв'язків МВС України, співробітниками органів внутрішніх справ тільки за останній тиждень у ході операції «Мак» виявлено 409 фактів правопорушень пов'язаних з наркотиками. Було затримано 418 чоловік, з яких 268 непрацюючих, 102 раніше судимих, 36 громадян інших держав, у яких вилучено 334 кілограми макової соломки, 3,5 літра опію, 51,6 кілограма маріхуани. А всього з початку року органами внутрішніх справ виявлено 8.029 злочинів, пов'язаних з наркотиками, в тому числі 608 фактів їх збуту. До кримінальної відповідальності притягнуто 7.876 чоловік, серед яких більше половини ніде не працює, 171 учень СПТУ. За цей час викрито 453 злочинних групи, вилучено 12.490 кілограмів макової соломки, 288,2 кілограма маріхуани, 66,6 літра опію тощо. За протизаконне вирощування рослин, що вміщують наркотичні речовини, зберігання незначної кількості наркотиків до адміністративної відповідальності притягнуто 8.152 чоловіка.

Фотофакт

Ліцей для моряків

Новий учбовий заклад — морський ліцей — створено в Маріуполі на базі місцевої мореходної школи й Одеського інституту інженерів морського флоту. Його першими слухачами стали 50 вчорашніх дев'ятикласників, які разом із середньою освітою отримають спеціальність матроса-моториста. А поглиблене вивчення математики, фізики й англійської мови допоможуть їм продовжити навчання в інституті інженерів морського флоту.

Один із співзасновників ліцею — Азовське морське пароплавство, воно взяло на себе дві третини витрат.

На фото Бориса ДЕМБИЦЬКОГО: ліцеїсти проходять морську практику на власній водній станції.

Виставки —

Через… відізв…

Триває вис… нів Каунась… дожньої шко… розгорнута в… чій картинні… лиця Немир… 5. Відвідувач… бували, насп… що перед … зовсім юних … їхній творчи… звичайно про… й не дивно: … наської школ… рмувати у св… якості, необх… Важливо, що… ликі традиції … різних років … ня як таланс…

Прекрасні … малюнки пер…

Реалії —

Лисичанськ… представника… жовтні. Так, 6… Враховуючи т… живачу в 50 … ню покупця н…

Донецьк.

ГОЛОС України

ОЧАТКУ БУДЕ ХРЕСТ

острові Хор-
ищому місці,
овий хрест.
Запорозького
є вирости не-
Покрови Пре
щі. Дата, на-
будови май-
— не випад
крови у коза-
ованішим. До
а Запорозько-
лася до Пре-
и з пропози-
ти саме 14
бройних Сил

кладання хре-

Напередодні події

ста переслідує ще одну мету — єднання довкола ідеї відродження наших духовних цінностей Сходу і Заходу, Півночі і Півдня. На урочистості прибудуть делегації з Тернополя та Севастополя. Хрест виготовлено в Збаразькому районі Тернопільщини — на батьківщині засновника Запорозької Січі князя Вишневецького (Байди).

Заступник глави облдержадміністрації Микола Горошко провів нараду з архітекторами, господарниками, представниками партій та громадських організацій. Відбувся обмін думками стосовно проекту київського архітектора Валентина Скрипаченка «Дніпрополіс», який передбачає створення національного природного парку «Славутич» від Херсона до Києва — в межах християнсько-демократичної козацької республіки.

Олександр МИХАЙЛЮТА.

Запоріжжя.

від Вінниці
Про те, що
ьому 1932—
озповідає до-
фільм «Смерт-
ки якого за-
«[illegible] аук-

домору болить
говорить ав-
Борис Ханд-
і голодував,
страшні трид-
Поділлі, тож
ому саме тут
людей для
«Мор». Осно-
перш за все,

ТЕ ЧОРНЕ ЛІТО

Пам'ять

унікальні документи з Вінницького обласного архіву, актові записи по селу Сосонці. Старанний урядовець занотовував причини смерті: «Помер від голоду», «Батько зарізав і з'їв»...

Фільм про одну часточку з великого моря людської трагедії знято на замовлення Міністерства освіти. Молоде покоління, яке вивчатиме історію України післяжовтневого періоду, матиме можливість побачити ці жахливі документи, почути розповіді очевидців голодомору.

Прем'єру стрічки «Смертне літо» передбачається провести в одному з кінотеатрів Вінниці та, звичайно ж, у Сосонці.

Мар'ян СТАНОВИЧ.

Вінницька область.

АНА

адський діяч
Русова наре-
а на своїй ба-
дискусій у пед-
утатському ко-
и протягом ро-
агат[illegible]ельних
ськи[illegible]органі-
шнянської се-
ийняла рішен-
ім'я місцевій

АВЛЕНКО.

Це ж треба!

ПИЙ, ХВОРИЙ, ШАМПАНСЬКЕ

Здається, комерціалізація всієї столиці України уже сягає свого апогею. Нині її перекупщицькі представництва можна зустріти в найнесподіваніших місцях Києва. Так, у пунктах «Речі напрокат» продають кабачкову ікру, в овочевих магазинах — парфуми, біжутерію, у господарських — художню літературу...

Дісталися комерсанти і до медичних закладів. На вході до поліклініки № 1 Шевченківського району хворих офіційно, бо за дверима в приміщенні, зустрічають привітні лоточники. Людям, яких обсіли всілякі болячки, вони пропонують черевики, спідню білизну, запальнички. А ще — цигарки і шампанське. Останній асортимент, мабуть, для тих, кому «закрили» лікарняні — щоб під «постріли» корків і за тютюновим димом «обмити» своє одужання. Як говорив класик, «усе змішалося в домі Облонських».

Олександр ІВАНЧУК.

Київ.

ВКИ

адк[illegible] аснов-
за[illegible]відника
дуарда Фальц-
стіше принад-
здо. Нинішня
з Ліхтенштей-
и ніякої мети,
них місць, не
о Ярославу з
народився ба
2 тисячі до-
ову сільської
Дудчанах по-
у доларів на
иму і ще тися-
ьний ремонт
о родинного

сандрович по-
у південному
відроджуєть-
дух, а кінець
тиранії від-
зближення
сового сорту

НИЧЕНКО.
бласть.

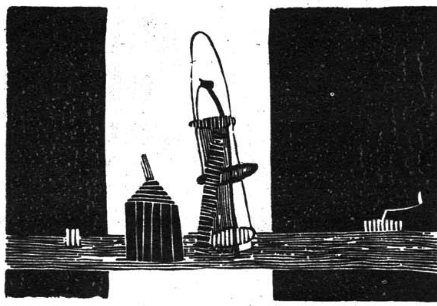
Кримінальна хроніка

За повідомленням Центру громадських зв'язків МВС України, співробітниками органів внутрішніх справ тільки за останній тиждень у ході операції «Мак» виявлено 409 фактів правопорушень пов'язаних з наркотиками. Було затримано 418 чоловік, з яких 268 непрацюючих, 102 раніше судимих, 36 громадян інших держав, у яких вилучено 334 кілограми макової соломки, 3,5 літра опію, 51,6 кілограма маріхуани. А всього з початку року органами внутрішніх справ виявлено 8.029 злочинів, пов'язаних з наркотиками, в тому числі 608 фактів їх збуту. До кримінальної відповідальності притягнуто 7.876 чоловік, серед яких більше половини ніде не працює, 171 учень СПТУ. За цей час викрито 453 злочинних групи, вилучено 12.490 кілограмів макової соломки, 288,2 кілограма маріхуани, 66,6 літра опію тощо. За протизаконне вирощування рослин, що вміщують наркотичні речовини, зберігання незначної кількості наркотиків до адміністративної відповідальності притягнуто 8.152 чоловіка.

ЛОЧНИК

ають під цим
Митрофанів-
кого району.
игадир трак-
Василь Тимко
пенсію узяв
бізнес». Ку-
оня, збив са-
аходився зби-
надлишки мо-
осувається до-
оку Тимко-мо-
молокопункт
продукції.

а ВОЛОК.
а область.

Виставки

Через роки відізветься...

Триває виставка творів учнів Каунаської дитячої художньої школи. Експозиція розгорнута в Київській дитячій картинній галереї — вулиця Немировича-Данченка, 5. Відвідувачі, які тут побували, насправді забували, що перед ними — роботи зовсім юних авторів, адже їхній творчий рівень надзвичайно професійний. Та це й не дивно: педагоги Каунаської школи прагнуть формувати у своїх вихованців якості, необхідні творцям. Важливо, що у школи великі традиції. Її випускники різних років здобули визнання як талановиті художники.

Прекрасні графічні аркуші, малюнки пером, вугіллям яскраво передають національний дух Литви. Майбутні художники вивчають традиції народної творчості, її історію, знайомляться із сучасним мистецтвом. Відвідайте виставку. Може, через кілька років, почувши ім'я знаменитого художника з Каунаса, ви подякуєте долі, що познайомилися з ним ще у Києві.

Наталя СУХОЛІТ.

На знімках: твори учнів Каунаської дитячої художньої школи.

Реалії

ПРИЇХАЛИ

Лисичанський нафтопереробний завод оголосив офіційним представникам Донецька ціни на бензин, які будуть діяти в жовтні. Так, бензин А-76 коштуватиме 50 тисяч купонів за тонну. Враховуючи транспортні витрати, літр пального обійдеться споживачу в 50 купонів. Отож, каністра бензину полегшить кишеню покупця на тисячу купонів.

ІА «ДЕЛОВАЯ ЖИЗНЬ».

Донецьк.

Неймовірно, але...

БАРАБАШКА В «ЖИГУЛЯХ»

Автолюбитель Микола С. продає свої «Жигулі». За... 13 тисяч. Не подумайте, що бідолаха потрапив в аварію і сильно стукнувся головою. Він — цілком нормальна людина. І машина його «на мазі». Низька ціна зумовлена зовсім іншим. Чоловік просто хоче спекатися автомобіля. Правда, не стільки його...

Почалося все одного вечора. Микола ледве дотяг до свого гаража — в машині закінчувалося пальне. Зупинив «Жигулі», і тут від подиву в нього чуб став сторчма — прилад показував, що бак повний-повнісінький. Як? Звідки?

— Я вискочив із машини,— розповідає він, — і хутко кинувся до бака. Так і є — повно бензину! Уявляєте моє становище!

Але це були лише «квіточки». Хтось невидимий наказав сісти за кермо і їхати туди, куди він скаже. «Я нікуди не поїду!» — злякано заперечив Микола. І тут же одержав сильного ляпаса.

З того вечора чоловік перетворився на власного водія Барабашки. Їхав саме туди, куди той наказував. Барабашка особливо полюбляв зупиняти машину біля дівчат, молодих жінок. І якщо Микола помилявся, зупиняючись не біля тієї, одержував чергового ляпаса.

— За бензин, звичайно, спасибі,— каже він,— але підкорятися комусь невидимому, виконувати всі його примхи і одержувати ляпаси — даруйте! Мої нерви не сталеві. Щоб усе це витримати і не потрапити до психіатрички.

— А чому не мовчите, що коїться в машині? Продали б її набагато дорожче.

— Я хочу, щоб покупець знав, що на нього чекає. Можливо, він і знайде спосіб позбутися Барабашки.

Покупець уже є. «Я попрошу священика освятити машину,— каже він.— Гадаю, це вплине на оте невидиме».

Що ж, почекаємо. Можливо, для наступної розповіді покупець і продавець дивної машини погодяться назвати свої прізвища читачам.

Олександр ВИНОКУРОВ.

Київ.

Фотофакт

Ліцей для моряків

Новий учбовий заклад — морський ліцей — створено в Маріуполі на базі місцевої мореходної школи й Одеського інституту інженерів морського флоту. Його першими слухачами стали 50 вчорашніх дев'ятикласників, які разом із середньою освітою отримають спеціальність матроса-моториста. А поглиблене вивчення математики, фізики й англійської мови допоможуть їм продовжити навчання в інституті інженерів морського флоту.

Один із співзасновників ліцею — Азовське морське пароплавство, воно взяло на себе дві третини витрат.

На фото Бориса ДЕМБИЦЬКОГО: ліцеїсти проходять морську практику на власній водній станції.

Дожилися!

НЕБЕЗПЕЧНО: ШКІЛЬНА ЇДАЛЬНЯ

56 учнів Осоївської школи Краснопільського району госпіталізовано з ознаками захворювання на сальмонельоз. Причина — кричуще ігнорування працівниками шкільної їдальні вимог санітарної гігієни. Прокуратура порушила кримінальну справу.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Сумська область.

ХОЧ МАЛИЙ, ТА ЗАВЗЯТИЙ

ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ «СОЛІДАРНІСТЬ» ПРОПОНУЄ ПРОЕКТ ЗАКОНУ ПРО МАЛІ ПІДПРИЄМСТВА

З початком перебудови в Донецькій області з'явилися перші формування вільних профспілок кооперативних підприємств. На сьогодні тут одна з найбільших в Україні обласна організація профспілки підприємців «Солідарність». У квітні нинішнього року обласні й регіональні профорганізації цієї профспілки створили Федерацію профспілок України «Солідарність».

Профспілка уже неодноразово ставила перед Президентом, Верховною Радою, Кабінетом міністрів, місцевою владою важливі життєві питання, що стосуються інтересів трудящих, які зайняті в підприємницькому секторі економіки. Авторитет профспілки зростає. Не випадково державний комітет у сприянні малим підприємствам і підприємництву звернувся до «Солідарності» з пропозицією підготувати проект Закону про малі підприємства для винесення його на обговорення у Верховній Раді України.

ПРО ТЕ, як іде робота над проектом Закону, нашому кореспонденту розповідає голова Федерації профспілок України «Солідарність» **Юрій ПИВОВАРОВ:**

— Необхідність прийняття Закону про малі підприємства очевидна. Річ у тому, що досвід країн з розвиненою ринковою економікою свідчить про велику роль так званого малого бізнесу у насиченні ринку товарами. Наприклад, у США із понад 18 мільйонів підприємств 99 відсотків належать до категорії малого бізнесу. Вони виробляють 40 відсотків валового національного продукту. У нас же підприємництво, в тому числі мале, заборонялося. Тепер воно дозволяється, але чи все тут гаразд? Наприклад, у Донецькій області в 1991 році було зареєстровано близько чотирьох тисяч малих підприємств, хоча під кінець року статистика мала інформацію про діяльність лише 607 з них. У чому ж причина такого різкого припинення діяльності малих підприємств? Можна стверджувати, що їх розвиток стримується через те, що немає Закону про малі підприємства. А йде це від нерозуміння того, що малий бізнес з його комерційною оперативністю, здатністю швидко і гнучко пристосовуватися до запитів споживача — це вирішальний фактор реального переходу до ринку. А коли немає закону, який підтримував би малі підприємства, вони переживають великі труднощі через непосильну податкову ношу, насилу одержують кредити, не мають матеріальних ресурсів. Ось чому юристи із «Солідарності» разом з науковцями і підприємцями-практиками взялися за розробку проекту Закону України «Про малі підприємства», який врахував би відповідні законодавства на Заході, напрацювання, що є в інших країнах СНД, в тому числі і в Росії.

Цей документ охоплює весь комплекс питань створення, функціонування і державної підтримки малого бізнесу. На діючих малих підприємствах переважає державна форма власності, що, з нашої точки зору, практично виключає їх реальну участь у конкуренції і не стимулює підвищення ефективності виробництва. Адже коли великі державні підприємства в ролі засновників відгалужують малі підприємства — це просто спосіб отримання податкових пільг і ухилення від демонополізації. Ось чому в основі концепції розробленого нами Закону лежить уявлення про те, що до малих підприємств варто зараховувати за формою власності не будь-які підприємства, що відповідали б деяким критеріям за вартістю фондів і кількістю працівників, а лише ті, які діють на недержавній майновій основі.

У проекті Закону чітко обумовлюються місце державних органів у діяльності малих підприємств. Перш за все держава повинна утримуватися від втручання у діяльність недержавних підприємств і організацій, а ось власникові малого підприємства проект не пропонує такого обмеження. Це означає, що збитки малого підприємства у результаті зовнішнього втручання в його діяльність передбачено відшкодовувати лише тоді, коли вони стали наслідком втручання невласника.

Передбачається і майнова участь держави у статутному фонді малого підприємства, але не більш як 25 відсотків. Перевищення можливе лише для орендних підприємств з правом наступного викупу колективом орендарів основних і оборотних фондів. І для підприємств, що приватизовані товариством покупців з розстроченням кінцевого платежу.

Проектується і управління малим підприємством. Де хазяйнує сам власник, там він і управляє своїм підприємством. А там, де використовується наймана праця, трудовий колектив створює органи управління підприємством.

У зв'язку з цим визначено й рамки для первинних профорганізацій. Закон про малі підприємства — не найкраще місце правової регламентації профспілок, але оскільки в Україні поки що не прийняли Закон про профспілки, у нашому проекті закладено принципи їх участі в діяльності малого підприємства.

Ми розуміємо, що малий бізнес, та й будь-яка підприємницька діяльність, у період становлення ринкових відносин неможливі без державної підтримки. Тому й відобразили в проекті Закону цю проблему.

Так, серед заходів державної підтримки передбачається створення різних інвестиційних фондів, в тому числі державних, пільговий доступ малих підприємств до коштів цих фондів, пільгове кредитування малих підприємств банківськими установами з великими пільгами для таких банків з боку Національного банку України, право прискореної амортизації основних коштів малих підприємств, фінансові пільги для малих підприємств, що поновлюють продукцію, та інші.

Проект Закону налічує десятки сторінок, і через це прокоментувати його повністю неможливо. І все ж декілька слів про значення Закону «Про малі підприємства» в тій його редакції, яку пропонує профспілка «Солідарність». Закон сприятиме значному прискореному розвитку підприємництва і на цій основі — насиченню ринку товарами.

Під кінець хотілося б звернутися до представників профспілкових організацій, керівників кооперативних, малих, власних, орендних, інших підприємств недержавного сектора, що перебувають або ще не перебувають у профспілці «Солідарність», з побажанням активніше співробітничати. Тільки разом ми зможемо виробити і домогтися прийняття Президентом, Верховною Радою, Кабінетом міністрів, іншими владними структурами такі пропозиції, які законодавчо підтримували б підприємництво України, дали можливість йому вижити в нинішній стихії ринку.

Адреса Федерації профспілок України «Солідарність»: 340000, Донецьк, вул. Артема, 74, кімн. 315-320. Телефони: 93-13-03-90, 90-12-13, 90-36-95.

Резонанс

ДАВАЙТЕ КОМП'ЮТЕРИЗОВУВАТИСЯ!

Прочитавши в «Голосі України» за 22 липня цього року статтю народного депутата України Михайла Голубця «Державна дума й «духовна орда», вирішив відгукнутися на одну з порушених у ній проблем. Справді, можливість використання персональних комп'ютерів у багато разів підвищить продуктивність праці народних депутатів і Верховної Ради, в цілому. Адже ні для кого не таїна, що так працюють усі парламентарії цивілізованих країн світу.

У Києві вже діють кілька фірм (скажімо, «Камма», «РАМ», «АТА»), які за правильної організації і співробітництва з державною адміністрацією столиці та відповідними структурами Верховної Ради України могли б у стислі строки й без додаткових витрат валюти постачати найсучасніші персональні комп'ютери провідних світових фірм. Враховуючи досягнення наших програмістів і конструкторів у комп'ютеризації і дизайні, це дало б змогу в найкоротший час подолати наше відставання в комп'ютеризації. До того ж провідні спеціалісти цих фірм мають значний досвід у створенні автоматичних робочих місць для керівників фірм та установ, банківських працівників, службовців державної адміністрації.

Окрім встановлення та налагодження автоматизованих систем спеціалісти наших фірм готові взяти на себе гарантійне обслуговування на період експлуатації комп'ютерів. А враховуючи побажання багатьох замовників, нашим фахівцям вдалося цілком переобладнати імпортні клавіатури на українську абетку, що значно спрощує опанування зарубіжних комп'ютерів.

Микола ЧЕРКАСЬКИЙ, керівник відділу автоматизованого проектування «Київдіпротрансу».

Селянський щоденник

ОСЬ ТАКІ «КАЛАЧІ»...

Асоціація «Вільна Україна» села Матусів Шполянського району зібрала добрий урожай зернових. Вона ж стала чи не єдиним агропідприємством республіки, до якого застосовані жорсткі санкції за незгоду із запропонованим порядком формування державних ресурсів хліба, передбачені постановою Кабінету міністрів України від 12 серпня цього року.

За розпорядженням представника Президента у цьому районі В. Мишалова асоціацію вирішено позбавити всіх державних пільг і дотацій, а також фондових поставок пального, сільгосптехніки та інших ресурсів. Однак, коли на полицях сільської крамниці з'явився один лише бездотаційний хліб вартістю близько 30 купонів за буханець, керівництво «Вільної України» здалося — на державні приймальні пункти почала надходити пшениця з добротних матусівських зерносховищ. Слідом за цим були скасовані й санкції державної влади.

— Ми, як і раніше, залишаємося в опозиції до дій уряду, до його необдуманої цінової політики, — сказав голова асоціації В. Кравченко, — та ризикувати благополуччям людей не можемо.

Між тим, ціни на печений хліб продовжують зростати. «Дотаційний» шестикупонний буханця дедалі важче купити без довгої черги. Зате хлібопекарі не перестають дивувати «новинками». Нещодавно у відрядженні до Чигиринського району надибала в крамниці села Боровиця 800-грамову паляничку під назвою «Саратовський калач» за 41 купон.

...Ось такі «калачі» восени. А що очікувати взимку? Чи не варто було урядові відразу погодитися із запропонованими хліборобами цінами на зерно й без застосування санкцій закупити його в достатній кількості. Адже ніхто, жодне господарство, не відмовлялося продавати хліб державі. Більшість не влаштовували низькі ціни на нього. А тепер говоримо про хлібні картки.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

Кримські татари: можлива мобілізація...

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

відчуваючи свою безвідповідальність і заохочуваний неувагою Української держави до вимог кримськотатарського народу про самовизначення, звіріє на очах, і дедалі легше проливає кров наших співвітчизників».

Виходячи з того, що життя і здоров'я кримських татар піддаються реальній небезпеці, що «криваві погроми, які стали звичайною практикою властей Криму щодо нашого народу, набирають все більш бузувірських форм і більше широкого розповсюдження», Президія кримськотатарського народу скликає 6 жовтня позачергове засідання Меджлісу «для оцінки ситуації і розгляду питання про можливу мобілізацію». Всім місцевим меджлісам, громадським і політичним організаціям, трудовим колективам кримських татар рекомендовано «підготуватися до можливих дій в умовах надзвичайного стану».

5 жовтня з дев'ятої години ранку кримські татари провели півгодинне блокування всіх шести доріг, що ведуть до Сімферополя з тим, аби привернути увагу властей, громадських організацій та політичних партій півострова до свого безправного становища. Цього ж дня з десятої години ранку кримськими татарами почалося пікетування прокуратури Республіки Крим. Висуваються вимоги: покарати винних за погроми в Красному Раї, звільнити всіх незаконно затриманих своїх співвітчизників.

Олександр ПІЛАТ, власний кореспондент «Голосу України».

У постійних Комісіях Верховної Ради

РЕГУЛЮВАТИМУТЬ ПАРЛАМЕНТАРІЇ?

З офіційних даних відомо, що після вибуху реактора Чорнобильської АЕС 96 відсотків ядерного палива залишилося в будівлі енергоблока. Але досі в «Укритті» знайдено не більш як чверть всього палива. Решта — або вилетіла з реактора, або лежить в місцях, яких ще не досягли дослідники «саркофага».

Про це повідомив на одному із засідань постійної Комісії Верховної Ради з питань Чорнобильської катастрофи народний депутат України В. Усатенко, який недавно знайомився зі станом «Укриття». Говорячи про системи контролю за ядерним паливом, він звернув увагу на те, що їхні показання часом значно розбігаються. Не збігаються й результати вимірювання пересувань уламків всередині «саркофага», які зробили працівники Укргеології та колишньої Комплексної експедиції після землетрусу в 1990 році.

До суто технічних проблем додаються ще й організаційні. Приміром, Кабінет міністрів досі не визначив юридичної особи, яка мала б відповідати за стан об'єкта «Укриття». Це викликає неабияку тривогу.

В. Усатенко розповів також про хід робіт щодо підготовки ЧАЕС до виведення з експлуатації. За його словами, адміністрація станції з цим, начебто, не поспішає. Котли для резервної котельні й додаткові чотири котловагони чомусь досі утримують аж у Славутичі. Мовляв, не буде влітку котельні — не можна буде й зупиняти ЧАЕС. А пізніше, дивись, працююча станція «втягнеться» в зиму 1993—1994 року, холодна ж пора року — не час для відмови від енергії.

Президент концерну «Укратоменергопром» М. Уманець не грається в піжмурки. Він наводить чимало аргументів за те, щоби ЧАЕС працювала до повного вироблення її ресурсу. Щоправда, В. Усатенко згадав лише один з них: Чорнобильська зона — то теж застережний засіб, бо може поглинути радіоактивні викиди раніше, ніж вони дійдуть до населення.

Після порівняння позаурядового атомного концерну з Держатомнаглядом, який перебуває у складі уряду (а разом з цим — і в його кишені: приміром, зарплата інспектора трохи не вдесятеро менша за зарплату його «підлеглих» на Чорнобильській АЕС), виникла пропозиція посилити контрольну діяльність Комісії. Запропоновано розширити функції Комісії і займатися також питанням правового регулювання в атомній енергетиці. Проте Комісія й раніше не обмежувалася лише чорнобильськими турботами. Саме там розглядають нині проекти законів про використання атомної енергії та про поводження з радіоактивними речовинами...

«Йдеться не за те, що депутати вирішили всі чорнобильські проблеми, і їм уже нема чого робити. Справа в іншому. Не можна, долаючи наслідки великого радіаційного лиха, допустити, щоб десь в іншому місці стигли нові «чорнобилі».

Леонід ГАШИНЬ.

Чорнобиль

ПОЗАПОЛІТИЧНЕ ВРЯТУВАННЯ

ПРОПОНУЄ МІЖНАРОДНИЙ БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД «ШЛЯХ СЕРЦЯ»

Недавно в Києві відбулася відкрита нарада представників громадських чорнобильських організацій України. Ініціатором її проведення була Оксана Павликович-Йонан — американка українського походження, яка торік здійснила велопробіг по Україні. Понад сто годин відеозаписів повезла вона до США, де того часу працювала університетським викладачем.

Згодом О. Павликович-Йонан очолила благодійний фонд «Шлях серця», мета якого — допомога Україні в подоланні чорнобильського лиха.

Співпрацювати з фондом погодилися понад 350 американських благодійних організацій. До того лише чотири з них мали відомості про Україну (щоправда, застарілі), а понад 250 спрямовували свою допомогу до Москви та Санкт-Петербурга. Коли ж уряд США виділив 150 мільйонів доларів на харчову допомогу, то 70 відсотків її одержала Росія, 28 — Прибалтика і лише менш як відсоток — Україна.

Втім, якщо раніше й подейкували, що від Чорнобиля більше від України постраждала Білорусь чи то Росія, тепер картина змінилася. Президент «Союзу Чорнобиль» України Юрій Андреєв стверджує, що нині йде інтенсивне «перекачування» радіоактивності з російських та білоруських територій річками басейну Дніпра й накопичення її на українських землях. Є випадки, коли радіоактивність води окремих річок вдесятеро перевищує радіоактивність води в реакторі. Тобто радіоактивна пляма поступово пересувається на південь. Такої ж думки й академік Дмитро Гродзинський та інші фахівці.

Проте й одразу після вибуху, й сьогодні всі спроби виявити найбільш постраждалу країну серед тих, що розташовані поблизу епіцентра, марні. Адже таке лихо, як чорнобильське, не визнає державних кордонів, як не визнають їх і радіоактивні хмари.

Однак О. Павликович-Йонан вважає, що нині жах чорнобильської біди в Україні визначається не стільки радіаційним, скільки економічним станом країни. Літаки з ліками та застарілим медичним устаткуванням, що часом надходять з-за кордону,— то лише краплини, якими аж ніяк не можна загасити пожежу.

За підрахунками, зробленими у Вашингтоні, на лікування й оздоровлення кожного потерпілого в Україні потрібно щонайменше п'ять тисяч доларів щороку. Після велопробігу «Подорож серця» О. Павликович-Йонан дійшла висновку, що потерпілих в Україні — понад одинадцять мільйонів. Тобто на медичні цілі Україна потребує близько 60 мільярдів доларів. Ще 90 мільярдів потрібно на екологічне врятування України. Звідки щороку брати ці 150 мільярдів? Жодна країна не здатна подати таку допомогу.

Дуже важливо, виборсуючись з однієї залежності — від союзного центру, не потрапити до іншої і не стати колонією західної економіки. Адже отримати кредити можна тільки поступаючись за них певними політичними правами. Яскравий приклад цього — країни Африки та Південної Америки. Тому Україна повинна мати доступ до позаполітичного, позакомерційного отримання кредитів. Будь-якій країні про це годі й мріяти. А ось для благодійної організації, якою є міжнародний фонд «Шлях серця», це можливо. З цього приводу вже є попередні домовленості з деякими банківськими установами світу.

Саме з цією ідеєю й пов'язаний черговий приїзд О. Павликович-Йонан в Україну. Однак її пропозиції цим не обмежуються. Разом з нею до Києва прибув американський економіст Вільгельм Рейндл, який уже тривалий час працює над програмою реальної економічної допомоги Україні.

Щодо кількості потерпілих від Чорнобиля в Україні, то, за словами О. Павликович-Йонан, у документах Міністерства енергетики США фігурує число 12 мільйонів. Є в міністерстві й докладні відомості про забруднення землі в Україні. Але ця інформація не набула в Сполучених Штатах широкого розголосу, оскільки, як стверджує О. Павликович-Йонан, політика США спрямована не на допомогу, а на збирання наукових даних. Так само, як це було в Хіросімі й Нагасакі. В прагненні монопольного створення біомедичної галузі до України ставляться як до лабораторії. Крім того, в комерційній пресі Заходу чорнобильська інформація нині просто губиться або залишається непоміченою.

Інформацію про наслідки Чорнобиля, яку О. Павликович-Йонан розповсюджувала в пресі й через влаштування виставки, в Сполучених Штатах багато хто сприймає як перебільшення. Тому в отриманні допомоги Україна сьогодні «конкурує» з Сомалі, Югославією, Індією та іншими країнами, в яких сталися тяжкі катастрофи. Щоби докладніше розповісти в Сполучених Штатах про наслідки чорнобильського лиха саме в Україні, про те, що потерпілі там часто почувають себе зрадженими, бо немає звідки чекати допомоги, влітку наступного року О. Павликович-Йонан розпочне велопробіг по США.

Вона сподівається, що фонд «Шлях серця» разом з прихильниками її ідеї з усього світу та за підтримки громадських об'єднань чорнобильців в Україні спроможний не лише сприяти Україні в отриманні потрібної економічної допомоги, а й протистояти всесвітнім атомним колам, що є запорукою ефективного використання здобутих коштів.

Олексій БРЕУС,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Сатиричним пером

Хрестоносець Тагамлик

Рибалки — не лише фантазери, а й винахідливі, кмітливі люди. Якось двоє з них довго кружляли човном. Весь час їм не щастило. Нарешті натрапили на рибне місце. Один обізвався:

— Тьху, тьху, щоб не наврочити! Пішла рибка. Ти хоч запам'ятав місце?

— За кого ти мене маєш? — відказує напарник.— Я намалював хрестика на дні човна.

— Бовдуре! — обурився перший.— Адже завтра на човновій станції нам можуть дати іншого човна.

Та якби диваки-рибалки потрапили на річку Тагамлик, то їм не довелося б ні плювати через плече, ні малювати хрест на дні човна. Бо цю водну артерію Полтавщини жирними лініями хрест-навхрест перекреслили представники місцевого командно-адміністративного апарату. Втім, усе по порядку.

Є у південно-східній частині Полтавської області Машівський район. Його територією проходить залізниця Полтава — Красноград та автотраса того ж напрямку. І що ж? Оскільки це район розвинутого сільського господарства, звідси виходять буряки і зерно. А ще — річка Тагамлик, яка протікає з північного сходу на південний захід. Це притока Ворскли.

На щастя, Машівський район ще юний. Йому далеко, скажімо, до Кременчука з його промисловими монстрами. У Машівці лише кілька підприємств місцевого значення. Тож попервах тут жили у злагоді з природою. Та якось непомітно почали вимахувати висотні житлові будинки. Вчорашнє село завеличали по-сучасному: селище міського типу. Мовляв, і ми виходимо в люди. Нині пасажири поїздів, що пробігають мимо, не кепкують: «Не буде село райцентром». Гості вже не нагадують самодержця Петра І, який буцімто зневажливо прорік щодо майбутньої долі іншого, древнього полтавського села: «Не быть Чернухам градом...».

Але того разу самовпевнений імператор пошився, м'яко кажучи, не в ясновидці. Бо Чорнухи таки уславили своє ім'я, подарувавши великого українського просвітителя Григорія Сковороду.

— Ми теж не ликом шиті,— випнули груди у Машівці. І заходилися перетворювати природу. Але від того гвалтування запахло не славою. Бо місцевий комбінат комунальних підприємств тривалий час скидав у Тагамлик брудні стічні води. Забруднили річку, а відтак — порушили вимоги Водного кодексу України.

Такого професійного висновку дійшла аналітична лабораторія Полтавського обласного комітету з охорони природи.

Отже, після очищення стічна вода не відповідала нормам скидання. Чому? Очисні споруди селища опинилися на балансі комбінату. Їх проектна потужність становить чотириста кубометрів кожної доби і річна — сто сорок шість тисяч кубів. А фактично стічних вод надходить значно більше.

А сталася ця прикра метаморфоза не за одну ніч. З мовчазної згоди керівництва комбінату до малопотужних очисних об'єктів час від часу підключалися додаткові об'єкти — новобудови. Але при цьому ніхто не дбав про спорудження нових очисних споруд.

Схоже, що в Машівці не чули про урядову постанову «Про докорінну перебудову справи охорони природи в країні». Не чули або забули. Зате природоохоронці згадали про надане їм право і подали позов для відшкодування збитків, завданих забрудненням навколишнього середовища і нераціональним використанням природних ресурсів. Але губителі природи не розгубилися і пустили крокодилячу сльозу:

— Ми бідняки. У нас нема на рахунку такої суми.

Гай-гай, хоч як артистично не прибіднялися губителі природи, а таки розкошелилися. Щоправда, після втручання полтавського арбітражу. Як наслідок — з комунальників стягнуто вісім з половиною тисяч карбованців. Плюс 852 карбованці витрат на держмито.

І нехай у Машівці «фінанси співають романси». Зате славній Ворсклі хоч трохи полегшає на лівому березі. А там, дивись, і води Тагамлика перестануть нести свій нелегкий хрест...

Таким оптимізмом перейнялися були природоохоронці, які взяли порушників під контроль. Відтоді немало брудної води втекло в незахищену річечку Тагамлик.

Природоохоронці встигли змінити вивіску. Їхня фірма нині йменується солідніше — Державне управління охорони навколишнього середовища. Але ця формальна зміна не заважає «підшефним» і досі допускати порушення в старому дусі. Зрештою, одна представниця контролюючої сторони не витримала і від дидактичних повчань перейшла до прямого натяку:

— Дорогі товаришочки, треба розробити проект і здійснити реконструкцію очисних споруд.

— Але нема коштів на цю музику,— не став гратися у піжмурки і Микола Буханченко, головний інженер згаданого машівського підприємства.

Погодившись з істиною «хто замовляє музику, той і платить», природоохоронні капнули грошенят. Але та сума виявилася чисто символічною. Її не вистачило навіть на розробку проекту. Власне, до нього не дійшли — через традиційну неквапливість, неповоротливість. А згодом накручення цін звело те пожертвування нанівець.

Хто ж допоможе у реальному фінансуванні? Така фірма є у Полтаві. Це облкомунуправління, що йому підпорядковані машівські губителі природи. Отож — з Богом!

Володимир СЕМЕНО.
Полтава.

ХІБА МИ ОСТАННІ НА БІЛОМУ СВІТІ?

Відкритий лист Президентові України Л. КРАВЧУКУ

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

Шановний пане Президент!

Вам достеменно відомо, що Українське телебачення ніколи не хапало зірок з неба. Так було віддавна, і досі тут геть усе залишилося на старих місцях. Держтелерадіо УРСР лише поміняло чорну дошку на жовто-блакитну — і стало Держтелерадіокомпанією України.

Мистецтво ТБ — частина національної культури. Це наше справжнє лихо — залишковий принцип: уже мохом обріс непроникний мур між культурою та урядом. Високі достойники з підозрілою байдужістю спостерігають, як розхристалися антиукраїнські сили. Наше немічне ТБ неспроможне навіть відвернути ні шовіністичного перегару, ні безсоромних інсинуацій дезинформаторів, які високопрофесійно шиють нове колоніальне ярмо, на якому буде вишито: «Незалежна...». Ті ж самі диктори, які зачитували постанови ЦК КПРС і ДКНС, ті ж самі акценти в інформаціях, ті ж самі сіренькі розважальні програми, ті ж самі кінофільми (здебільшого російською мовою). Чи не єдина новина — поява «столів», але всі вони без гострих кутів, тому стомлюють, переексплуатованістю нудної форми, браком змісту і результативності. Ось і доводиться спраглому глядачеві клацати перемикачем...

Що ж там можна виклацати?

Нині в Україні маємо практично чотири державні телеканали.

1-й канал — УТ-1. Значну частину висилань будує на урядовій інформації, за що напівжартома канал називають «президентським».

2-й канал — «Останкіно». Правонаступником його став російський уряд. Щотижня український уряд сплачує за трансляцію з «Останкіно» декілька мільйонів карбованців.

3-й канал теж російський — РТР. По цьому ж каналу ми спостерігаємо драму засідань Верховної Ради України.

4-й канал — російська освітня програма з домішками ТЕТ-А-ТЕТ, яка функціонує в рамках Держтелерадіокомпанії України й показує переважно крадені американські фільми у російських перекладах. Дотепники назвали канал таким, що виконує функції русифікації з американізацією. Ефір обтяжений також комерційними «Мегаполом», «Ютаром», «Тонісом» і ще, ще, ще...

Тож про яке національне відродження може йти мова? І ЯК МОЖНА БУДУВАТИ УКРАЇНУ БЕЗ УКРАЇНИ?

Наше телебачення вже не критикують — з нього, здебільшого, сміються. Сміються щиро. І не лише в Україні. І це не диво, адже в нас немає закону, який регламентував би діяльність національного телебачення. Немає економічних принципів, які спонукали б ТБ розвиватися, бюджет компанії або засекречено, або його ніхто не знає. Немає громадської ради при парламенті (такі ради є в усіх цивілізованих країнах світу), яка регулювала б відносини національного ТБ з урядом. Немає власних прав компанії, бо комунікації створено так, що й досі очевидна залежність від Москви в технічному, творчому і програмному аспектах. Це дало підстави республіканській партії досить резонно заявити, що «нинішнє телебачення і донині виконує роль ідеологічного емісара Москви».

Самостійна Україна досі не має незалежного інформаційного простору. Тим часом відомо: «У кого інформація — у того влада».

Бракує співробітництва з агенціями, бракує джерел інформації, бракує мережі кореспондентів.

УТ складалося безсистемно, щодня виконуючи замовлення нагальної потреби можновладних у поспіху і марноті. Люди служиві вже й забули, коли востаннє збиралися колегія компанії (чи комітету).

Президент фірми «Довіра» Олександр Кичигін у газеті «Московские новости» запевнив, що «агентура в средствах массовой информации сохранена на все сто».

Здогадуємося, що і в наших мас-медіа їх було понатикано по зав'язку. Хотілося б дізнатися від компетентних достойників, як це питання вирішене у нас. Якщо аналогічно, то чи здатні ми сформувати незалежне ТБ?

Але ж ви, високоповажний пане Президент, найвищим завданням визначили розбудову самостійної держави.

Впроваджуючи ідею розбудови держави, найперше зміцнюють її підмурівок — економіку. Хто муруватиме? Жодні **економічні зрушення не відбудуться, якщо ми не відчуємо себе народом. Саме тому конче потрібне стимулювання національного відродження, самосвідомості. І в цьому, безперечно, першу скрипку відіграє національне ТБ** (серед інших видів мас-медіа вплив ТБ сягає 80 відсотків).

Ви, шановний пане Президент, визначили, що метою нашого поступу є будівництво демократичного суспільства, законодавчої, виконавчої та судової влади. Проте без «четвертої влади», як свідчить досвід цивілізованих країн, неможливе відкрите суспільство. Отже, хто, який зможе винести з темного провалля, в якому ми опинилися, не може бути триногим.

Національне відродження, декларуване новою владою, без незалежного ТБ неможливе.

Чому крючкови з язовими насамперед штурмували Литовське ТБ, а не парламент чи Раду міністрів?

Ви знаєте, шановний пане Президент, чому снайпери знищували людей з відео- та кінокамерами. Ви знаєте, що Литовське ТБ, захоплене советським військом і КДБ 13 січня 1991 року, було звільнене лише 22 серпня 1991 року в день перемоги над ДКНС — Литовське ТБ стало Пророком Свободи, формувало литовську громадську думку.

Комуністична ідеологія завжди боялася правди. І ніні найефективнішою боротьбою проти комуністичної ідеології є правдива інформація.

Сучасне УТБ залишається незмінним уже багато років, хоч департамент з питань пропаганди й агітації начебто зник, а люди повертаються до вічних цінностей — релігії, демократії. Але люди ще багато наповнені минулим, у цьому їхній спосіб мислення. Та навряд чи спроможні це усвідомити функціонери, над якими тяжіє сила неспокутуваних гріхів.

Чи не найголовнішою проблемою є підготовка кадрів для ТБ. Скрута з технічними спеціалістами, не менша — з режисурою, а найбільша — з журналістами.

Українська журналістика не може похвалитися світовими здобутками. Причина цього, з одного боку,— блискавична реакція на гостре слово та упослідження молодих талантів. Аналітичний матеріал міг призвести автора до еміграції чи концтабору. З другого — наші ж факультети журналістики досі готували вірних солдатів ідеологічного фронту, тоді як потрібні всебічна поінформованість і нейтральність. Отже, підготовка професіоналів для ТБ — питання чи не найперше. Є нагальна необхідність у фундації навчального центру УТБ. Йому належить клопотатися про стажування і на Сході, і на Заході. Журналісти, економісти, юристи мусять пройти професійну практику, набути досвіду роботи в демократичному соціумі. Навчальний центр запрошуватиме відомих викладачів з Європи, з Америки. По світу є фонди, котрі фінансують такі проекти, допомагають східним країнам в Європі, бо добре знають нашу біду. Світ готовий допомогти і менеджментом, і професіоналізмом, якщо наш поступ буде яскраво демократичним.

Невдовзі стане до ладу новий телекомплекс на Сирці. 90000 квадратних метрів. Хто там працюватиме — питання не риторичне. Ще одне питання — на чому працювати.. Закуплено багато вітчизняної техніки, тієї, що виготовляється на теренах колишнього СРСР радіо- та телевізійної техніки. Вона поступається перед аналогічними взірцями розвинених країн за всіма параметрами. А вже щодо її надійності — марні сподівання. Наприклад відеомагнітофон «Кадр-103» Новосибірського заводу — практично непрацездатна машина, бо навіть конструктори біля неї сидять з паяльниками. В роботі така техніка безперспективна. В «Останкіно», на РТР і в Литві не закупили жодного «Кадра-103». Ми ж — десятки...

Литовське ТБ лише 1992 року придбало 8 BETECAM-SP (на українському ТБ немає жодного), а на решту апаратури уряд Литви виділив один мільйон американських доларів. Угорське, чеське, польське ТБ давно перейшли цей рубіж. Російське РТР придбало 1992 року 20 відеокамер BETECAM-SP (повторюємо: ми — жодної). В «Останкіно» цього року змонтовано дві студії з найсучаснішим обладнанням, вартість якого, кажуть, до 100 мільйонів доларів...

РТР до середини 1993 року завершить будівництво і змонтує «NEWS ROOM», за словами генерального директора каналу «Россия», це буде чи не найкраща в Європі... вартість — понад 15 мільйонів доларів. Це казка, про дивосвіт якої в Україні можна лише мріяти. Та хіба ж ми останні на білому світі?

Технічне мислення на ТБ має бути стратегічним, від якого політика національного відродження формується на 5, 10. 15 років наперед.

Ми переконані, що Ви, пане Президент, глибоко дезинформовані щодо стану сучасного ТБ в Україні, а народ український приречено принаймні на 10 років творчої та технічної безперспективності. Приречено свідомо чи несвідомо — Вам з'ясовувати. Якщо свідомо — це державний злочин, якщо несвідомо — свідчення некомпетентності керівництва колишнього компарттелерадіо УРСР, а теперішньої ДТРК.

Аналізуючи здобутки за чотири десятки років, гарячі голови готові розігнати недосконале, скомпрометоване УТБ і з нуля будувати абсолютно нове.

Чи немає в тому раціонального зерна? Хіба це не визволення від самих себе? Хіба це не шлях звільнення від духовної тюрми? Як тут дати раду? Де дорога?

Ми за паралельний процес творення.

У рамках ДТРК поряд із першим каналом заснувати повний другий канал* — народний канал. Маючи обов'язкову підтримку уряду народної довіри, другий канал став би конкурентоспроможний першому. І в цьому змаганні за правдивість і якість передач неодмінно відбудеться піднесення УТ загалом, відкриється реальний шлях національному відродженню.

Як і кожний повний канал, другий матиме інформаційні, освітянські, культурологічні, розважальні програми. Проте годі метляти шароварами і наклеєними оселедцями! Годі фольклорної біомаси на екранах! Модерна Україна зрілої національної свідомості — ось мета: цивілізована, конкретна, із своїм сучасним образом у світовому співтоваристві. Мета телебачення — випередити хоч би на гран епоху, висвітлити експеримент, руйнуючи кумедний трафарет «пьющего гарелку племени поющего и танцующего». Якщо ми щиро прагнемо розбудувати нашу довгоочікувану державу, годі бавитися в коцюбабки! Треба скинути кожухи й жупани, без лукавства засукати рукави та й братися до золотої роботи нашої, хоч би якою чорною вона була!

З вашого благословення, пане Президент, і з допомогою фахівців з соціопсихології, філософії, драматургії, образотворчого мистецтва, менеджменту ми зможемо визначити, чого хочемо досягти, який процес хочемо провести, яких результатів хочемо добитися. Ці стратегічні питання слід розробити на сучасному науковому рівні.

Конкурсна система дасть можливість створити програми цілеспрямовані й мистецькі.

Тактику пропонуватимуть виконавці. Якість виконання, рейтинг мають визначити соціологічні дослідження. Наступний етап — удосконалення передач, щоб підвищити їх дієвість.

Щоб реалізувати цей задум, потрібні значні зусилля. Найперші питання — кадри і техніка. Тут потрібна як поміркованість, так і рішучість, бо давно відомо, що скупий платить двічі.

Нині, здавалося б, на ТБ можна показувати все. Але в посткомуністичному розпаді, у соціальному й політичному апокаліпсисі слід шукати і знаходити світло в кінці тунелю, хоч би яким покрученим він був.

Настала нова доба — будуємо свою, народну державу. Усвідомимо: минув час нігілістів. Нова доба кличе на риштування тих, хто має віру і переконання. Нова доба кличе нових майстрів, які опанують мистецтво внутрішньої альтернативи, амбівалентної образності, глибокої самоіронії.

Нехай полишать нас сумніви у реальностях державотворення!

Шановний пане Президент!

Національне телебачення прагне реформації!

Звичайно, можна залишити і надалі все по-старому. В такому варіанті нам загрожує слава останньої телевізії в Європі. У парі з албанською.

З повагою

Юрій ТКАЧЕНКО, режисер; Кирило СТЕЦЕНКО, композитор; Іван МАЛКОВИЧ, поет; Микола ЧИЩЕВИЙ, перекладач; Василь КЛИМЧУК, журналіст; Тамара БОЙКО, редактор.

* База є — студія «Укртелефільм», де для старту — понад дві тисячі квадратних метрів студій-павільйонів, майже на 200 мільйонів карбованців телевізійного устаткування та професійний гарт колективу.

З пошти

А ЧИ Й СПРАВДІ ОБРАЗИВСЯ Б?

На центральній площі нашого міста стоїть під синьо-жовтими прапорами незалежної України будинок міськради, а навпроти — монумент тому, хто в 1919 році наказав задушити незалежну Українську державу. Ось так волінням часу сусідять прямо протилежні символи: прапор незалежності та пам'ятник Леніну.

Щосуботи молоді громадяни України стають на весільний рушник у місцевій мерії, а потім починаються дивні недоречності. Молодята за старою звичкою крокують до ідола більшовицького тоталітаризму, покладають до підніжжя квіти, потім уже вшановують пам'ять загиблих воїнів.

На думку членів Помічнянського осередку Руху, треба якнайшвидше роз'єднати непоєднанні символи. Такої ж думки й прихильники ленінізму. Бо, мовляв, прапор паплюжить пам'ять їх вождя. Я певний, що той і сам перевернувся б, коли б дізнався, що над ним майорітимуть прапори незалежної України. Отже, всі пристали до думки, що символи потрібно роз'єднати. Але як? Вважаємо, треба перенести пам'ятник з центральної площі в один із скверів міста. Це буде найоптимальнішим рішенням.

Л. СТАВИЦЬКИЙ, ветеран війни та праці, член НРУ.
Помічна
Кіровоградської області.

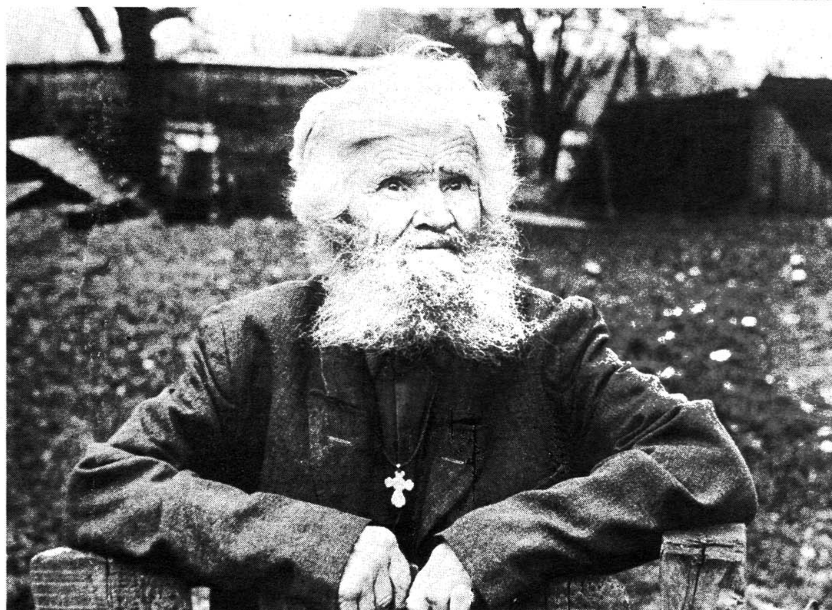
Від відділу листів та соціологічної інформації:

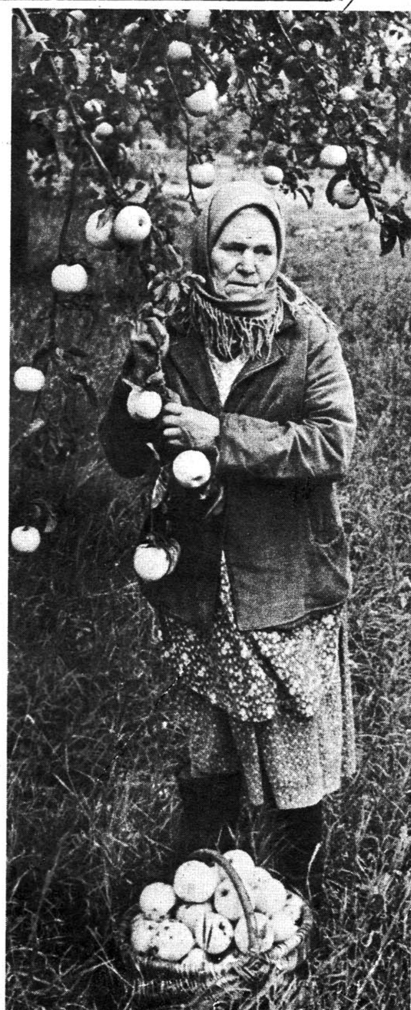
Мабуть, подібне сусідство є не лише в Помічній. А тому проблема варта того, щоб над нею поміркували. Дійсно, чи образився б Ленін через синьо-жовті прапори над пам'ятниками собі та й над Україною взагалі?..

НАШІ ДІТИ — НАШЕ МАЙБУТНЄ

Прикро, але наші діти не мають нічого святого, псують усе, що стоїть у них на шляху: дитячі майданчики, спортивні споруди, пам'ятники на могилах батьків та дідів. А тому, на мою думку, доцільно повернутися до призабутого методу виховання — ведення пошукової роботи. Нехай діти збирають відомості про своїх дідусів, прадідусів. А потім разом з вчителями та батьками саджають дерева за їхню згадку. Біля такого дерева можна було б і табличку прикріпити з інформацією про те, кім і на честь кого воно посаджене. Не забуваймо, що суспільство — це люди, а діти — його майбутнє.

М. ГЕРИЛО, інспектор Коломийського міськвно.
Коломия
Івано-Франківської області.

Я ЗНАЮ? ХУТІР — БУДЕ? А ХТО ТАМ БУДЕ ЖИТЬ?

Хуторянство здавна вважається національною вадою українця, синонімом обмеженості, недалекоглядності, простоти, примітивності й чого завгодно такого, з чим необхідно суворо боротися.

Одначе «хуторянство» живе не обов'язково на хуторі. Воно може жити і в самісінькому центрі столиці. Столичні хуторяни роками боролися з хуторянами хутірськими. І доборолися Ще на початку століття у знаменитому словнику Грінченка було сказано, що хутір — це садиба, що стоїть окремо від усього іншого господарства. А нині Грінченко, мабуть, написав би так: хутір — садиба, яка ще, поки що, якимось дивом, стоїть — окремо від усього іншого сільського кладовища.

Тепер немовби взялись за відродження всього сільського-хутірського.

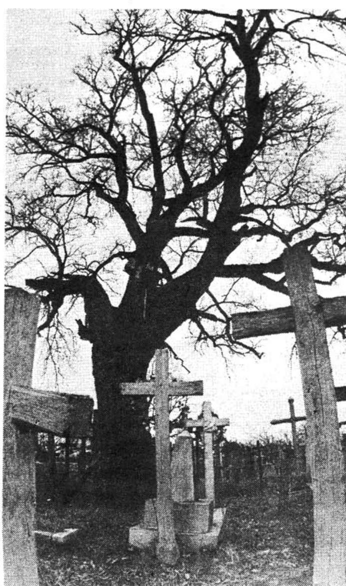
Але — хто там житиме?

І чи не дійде до того, що столиця стане колись останнім хутором на краю безмежного бур'янового моря, на дні якого спить країна?

Ці знімки зроблено недавно на Чернігівщині. Втім, їх можна було зробити будь-де на Україні.

Фото Миколи ТИЩЕНКА.

Експрес-інформація

КЛЯТВА ЛІДЕРА

Поклявся відбити в абхазьких сепаратистів захоплене ними місто Гагри голова Держради Грузії Шеварднадзе. Виступаючи на багатотисячному мітингу в Сухумі, грузинський лідер заявив, що Гагри були й залишаться західними воротами республіки і тому грузини повинні повернути місто. Шеварднадзе також закликав грузинське населення Абхазії взяти участь у парламентських виборах, намічених на 11 жовтня.

Тим часом Держрада Грузії направила послання до НАТО і НБСЄ з проханням про термінову допомогу у врегулюванні абхазького конфлікту.

За останніми повідомленнями з Абхазії, грузинські сили спробували атакувати Гагри, але були відбиті абхазькими формуваннями. Нині в зоні конфлікту спостерігається перегрупування живої сили і техніки ворогуючих сторін.

ЛІДЕР СЕРБІВ ПОПЕРЕДЖУЄ

Про неучасть у мирних переговорах щодо врегулювання боснійського конфлікту, якщо західні країни заблокують польоти сербської авіації над Боснією і Герцеговиною, заявив лідер боснійських сербів Караджич. У листі на ім'я генерального секретаря ООН Галі він стверджує, що створення заборонної зони для польотів авіації над Боснією і Герцеговиною надасть стратегічну перевагу боснійським мусульманам.

СЕРЙОЗНІЙ РОБОТІ — СЕРЙОЗНА ПІДГОТОВКА

Зустріч міністрів закордонних справ держав СНД та їх заступників відбулася вчора у Москві. Керівники зовнішньополітичних відомств обговорили порядок денний наради глав держав і урядів співдружності, яка відкриється 9 жовтня у Бішкеку. Учасники московської зустрічі розглянули також питання правових, економічних, фінансових та військових взаємовідносин між державами СНД.

ПРИНАЙМНІ ДВІСТІ ОСІБ ЗАГИНУЛО

внаслідок катастрофи ізраїльського вантажного літака, який впав у передмісті Амстердама. Літак, що взяв курс на Тель-Авів, розбився відразу після вильоту з амстердамського аеропорту, повідомили представники цивільної авіації. Ізраїльська сторона заявила, що немає доказів, які б свідчили про те, що причиною катастрофи стала терористична акція.

КОРИДОР ВАЖЛИВІШЕ ЗА МИР

Тривають запеклі бої між азербайджанськими і вірменськими силами за Лачинський коридор, який зв'язує НКР з вірменською територією. Отже, зірвано ще одну угоду про перемир'я, підписану за посередництва Росії. Як відомо, вірмени захопили коридор чотири місяці тому й утримують його, незважаючи на масовані атаки азербайджанців.

За повідомленнями прес-центру Нагірного Карабаху, азербайджанська сторона зазнає в боях відчутних втрат.

Тим часом Міністерство оборони Азербайджану передало, що міста Агдам і Фізулі піддано ракетному обстрілу з території Карабаху.

ПОРАДИ НЕСТОРОННЬОГО

Про можливість винести урядові вотум недовіри заявила одна з партій правлячої коаліції в Болгарії. Рух за права і свободи, який представляє турецьку національну меншість країни, закликав до відставки уряду Димитрова, оскільки той не прислухався до поради партії замінити кількох міністрів у своєму кабінеті.

ПІВНІЧНО-КАВКАЗЬКА РАДА

Закінчив свою роботу надзвичайний з'їзд гірських народів Кавказу, який проходив у Грозному. На ньому прийнято ряд документів, у яких детально аналізується суспільно-політична ситуація в регіоні. Особливу увагу привертає підсумкова декларація з'їзду. У ній учасники форуму запропонували офіційним керівникам північно-кавказьких республік денонсувати російський Федеративний договір як такий, що не відповідає інтересам народів Північного Кавказу. Республікам регіону рекомендується добиватися реальної незалежності, підписати між собою угоди про політичне, економічне й культурне співробітництво, а також визнати суверенітет Чечні, Абхазії і Південної Осетії. Висунуто ідею створення спільних сил регіональної безпеки на базі національних гвардій. З'їзд запровадив також звання — «Герой Кавказу». Його удостоєні добровольці, які загинули в Абхазії.

ВИРІШАЛЬНЕ СЛОВО ЗА ЕКОНОМІКОЮ

Зустріч із представниками Угорщини, Польщі і Чехо-Словаччини провели в Люксембурзі міністри закордонних справ країн — членів Європейського співтовариства. Обговорювалися шляхи встановлення тісніших зв'язків із цими державами. ЄС прагне прийняти всі три країни до свого складу, заявив представник Великобританії, проте ще не вирішено конкретних дат прийняття. За його словами, багато що залежатиме від економічного розвитку цих країн.

Раніше, як відомо, Польща, Угорщина і Чехо-Словаччина підписали з ЄС угоду про асоційоване членство в цій організації.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Чи допомагатиме нам Захід?

«Без розуміння і терпіння на українському ринку не обійтися»

ЦЕ СТВЕРДЖУЄ КЕРІВНИК ПРЕДСТАВНИЦТВА КОНЦЕРНУ «ТІССЕН» ДОКТОР ТОМАС ВІНКЕЛЬМАНН

Міжнародний концерн «Тіссен» — фірма зі світовим ім'ям. Користуються авторитетом високолеговані сталі, які виробляються на його підприємствах у кількох країнах, а також обладнання для важкого машинобудування та рухомого складу, верстати, швидкісні поїзди, ескалатори, прокатні стани, технології переробки вторинної сировини, сільськогосподарської продукції, сервісне обслуговування від «Тіссена». Важливе місце в його структурі займає торгівля сталлю і кольоровими металами.

Три роки тому в Києві відкрилося представництво концерну «Тіссен». Це була по суті перша з таких відомих фірм, що прийшла в Україну з серйозними намірами — торгувати на рівних, партнерських умовах.

Кореспондент «Голосу України» зустрівся з керівником представництва концерну «Тіссен» доктором Томасом Вінкельманном. Його досвід в нашій державі, думки з приводу становлення українського ринку, проблем, які виникають на цьому шляху, видаються цікавими. Пропонуємо читачам інтерв'ю з ним.

— Пане Вінкельманн, «Тіссен» прийшов на український ринок, коли про нього лише точилися розмови. Що вас тоді привабило?

— Україна для нас не новий регіон. Справа в тому, що до об'єднання Західної і Східної Німеччини в колишній НДР функціонувала фірма «Металургіхандель», яка майже три десятиліття купувала тут сталь і кольорові метали. Із шести мільйонів тонн руди і сталі, які вона щорічно закуповувала у колишнього СРСР, 40 відсотків припадало на Україну. Зараз чимало колишніх співробітників «Металургіхандель» працюють в одній з багаточисленних фірм «Тіссен». Звичайно, діяти доводиться в інших умовах, бо звикли регламентовані урядовими угодами кількості поставок, ціни і т. д. Ми самостійно шукаємо партнерів, укладаємо з ними угоди. А це нелегко, коли врахувати, що всі, з ким працюємо, мали економічні зв'язки з підприємствами колишнього Союзу. Зараз вони розірвані, а в економіці України галопує спад виробництва. Крім того, існує така проблема, як ціни на метал. На вашому внутрішньому ринку, вони зросли, а на світовому знизилися. Але працювати надзвичайно цікаво: якщо вже щось зумів зробити тут, то одержуєш повне моральне задоволення.

— Мені доводиться чути багато неоднозначних думок про український ринок. А ви як вважаєте — він у нас є?

— Ринку в справжньому розумінні цього слова в Україні не існує. Тобто він є, але в якомусь викривленому стані. Це й зрозуміло: таке стрімке порушення живих зв'язків не могло пройти безболісно. Хоч, можливо, це й на краще: якщо так болітиме, то люди, що повинні вирішувати ці проблеми, намагатимуться якомога швидше щось придумати, щоб змінити ситуацію. На мою думку, це значною мірою залежатиме від того, як швидко нормалізуються міждержавні і економічні відносини України і Росії.

А на українському ринку поки що просто прийти і працювати неможливо. Бо якщо, приміром, для ділового світу укладена угода — закон, який ніхто не може порушити, то в Україні, буває, партнер його може запросто викинути у кошик для сміття. З'ясувати щось після цього практично неможливо, бо його для вас ніколи «немає». Як пояснити, що на цю угоду уже запрацював механізм, збій у якому призводить до великих матеріальних збитків! Але ж не відмовлятися через таких нерозсудливих партнерів від надзвичайно перспективного ринку...

Тому я зрозумів, що слід запастися великим розумінням, терпінням і ентузіазмом. Хоч, зауважу, що за три роки, що я тут працюю, зміни на краще все ж сталися.

— В чому ви їх вбачаєте?

— Ми досить вільно можемо обирати партнера. Це і державні, і посередницькі структури, і нові комерційні утворення, і прямі відносини з виготовлювачами продукції. Останнє найбільш вигідне, бо угоди реалізуються набагато швидше.

—Українські підприємства готові працювати за прямими зв'язками?

— Багато з них. Є чимало людей, які ніби народилися в ринковій стихії — ділові, знаючі, ініціативні. З такими і працювати цікаво. Хоч трапляються і недосвідчені. Буває, наприклад, що, не орієнтуючись у світових цінах, партнер заломлює нереально високу за свою продукцію. В іншій країні, яка вже має досвід торгівлі на міжнародному ринку, такого б не сталося. Ми роз'яснюємо, організуємо своєрідний лікнеп. І найчастіше доходимо згоди.

А буває й таке, що пропонують першосортний товар за безцінь, аби купили. Теж пояснюємо, що збивати ціну не можемо. Ринок — це не хаос, а чіткі економічні закони, не дотримуючись яких на ньому втриматися неможливо. Мені здається, що багато українських підприємців ще не до кінця усвідомили, що фірма не може дозволити собі втратити честь, що означає втрату довіри. А це страшніше, ніж смерть. Вона не окуповується й мільйонами доларів.

Додам, що ми всерйоз взялися за професійну підготовку наших українських партнерів. Зокрема, організовуємо для них семінари в Німеччині, і тут, у Києві. Хоч це і великі матеріальні затрати, проте набагато дорожче обійдеться неграмотний партнер.

— Побутує думка, що західні фірми, користуючись нестабільною економічною ситуацією в Україні, м'яко кажучи, грабують її сировинні ресурси. Вам не доводилося з цим зустрічатися? І що ви думаєте з приводу цього?

— Частково я відповідав на це запитання. Обманути, чи придбати за безцінь на ринку можна лише один раз. Особливо ж це стосується цін на метал, сталь, де вони досить стабільні і відомі всім. Обманювати когось просто немає смислу.

Щодо іншого... Один високопоставлений чиновник у відповідь на якусь мою пропозицію заявив, що я приїхав сюди... грабувати. Досить часто доводиться чути про «розпродаж України». А ще ейфоричні популізми, що Україна — самостійна держава, і Захід їй допоможе... Не допоможе. Ніхто не прийде і не підніме рівень економіки і життя, поки громадяни України самі цього не зроблять. Навіть за умови, що сюди прийдуть мільярдні кредити під проекти.

На сьогодні реальність така, що Україна поки що не в змозі продавати інший товар, як ресурси. Я не кажу, що товарів немає. Вони є але, на жаль, торгівля ними не забезпечує вашій державі таку кількість валюти, яка їй необхідна. Та в достатній кількості є сировина і напівфабрикати з неї — те, що сьогодні Україна здатна продавати. Треба усвідомити, що це не розпродаж батьківщини, а єдиний вихід із ситуації, що склалася. Проте, безумовно, слід знати, навіщо це робиться. Бо можна продати ресурси, пустивши кошти на необхідні товари широкого вжитку для виробників. А можна виручені гроші вкласти у виробництво, щоб виготовляти конкурентноспроможну продукцію і продавати вже її. Крім того, в Україні на душу населення виробляється більше сталі і металу, ніж будь-де у світі, а рівень життя низький. Та й, скажімо, металургійне виробництво — не аптека. Утримання їх вимагає величезних затрат. Необхідно це Україні сьогодні?

Якщо повернутися до «грабежу», то концерн «Тіссен» як може, так і допомагає Україні вийти з економічної кризи. Мова не йде про гуманітарну допомогу чи подарунки. Ні, торгуючи з Україною на рівних умовах, ми приносимо сюди валюту, а це — великі кошти. Ми своєю присутністю підтримуємо підприємства, а це — тисячі заповнених робочих місць. Ми ділимося досвідом, навчаємо українські кадри. Зрештою, ми з симпатією і розумінням ставимося до тих процесів, які тут відбуваються, а це не завжди купиш за гроші.

— І останнє, пане Вінкельманн: ви аж надто добре володієте російською мовою...

— Я одержав освіту у Московському інституті сталі і сплавів...

Інтерв'ю взяла

Валентина ПИСАНСЬКА.

СПАДКОЄМЦЯ ЗУСТРІЧАЮТЬ ПО-ЦАРСЬКИ

Фотофакт

Святковим передзвоном дзвонів вітала древня Кострома представників роду Романових — велику княгиню Марію Володимирівну і її сина Георгія. Знайомство з родовою вотчиною російських царів гості почали від стін знаменитого Іпатіївського монастиря, де в 1613 році в смутні часи переховувався разом з матір'ю юний Михайло Романов. Звідси засновник династії виїхав до Москви, щоб зайняти місце на царському престолі...

В Троїцькому соборі Іпатіївської обителі гості взяли участь у панахиді за великим князем Володимиром Кириловичем.

НА ФОТО: 11-річний Георгій Михайлович Романов у царському кріслі в Іпатіївському монастирі.

Фото ІТАР — ТАРС.

ТРИ ТИСЯЧІ ФРАНКІВ ЗА... ДИМ

Реалії

Випалити сигарету, зручно вмостившись у кріслі офісу чи прогулюючись вздовж вітрин торгового центру,— це задоволення найближчим майбутнім матиме далеко не кожен французький курець.

Річ у тім, що з 1 грудня цього року у Франції набере чинності закон, що забороняє палити в громадських місцях та службових приміщеннях. Для порушників передбачено жорсткі заходи покарання — штрафи розміром 600 французьких франків (близько 110 доларів США), за паління в присутственому місці та до трьох тисяч франків на робочому, залежно від рішення адміністрації. Їй же, в свою чергу, належить обладнати в спеціально відведених місцях «курильні зони» з потужною системою вентиляції.

Законом передбачено також заборону палити в громадському транспорті, у тому числі у вагонах-барах пасажирських поїздів, що прямують по території країни, а також на платформах паризької підземки (багато хто з тих, хто палить у французькій столиці, як правило, неодмінно подимить, чекаючи на електричку). Щодо численних ресторанів та кафе, то їх власникам надано право визначити кількість місць для клієнтів — курців і некурців.

Проведене у жовтні 1991 року опитування населення показало, що 77 відсотків французів виступають проти заборони паління у цих закладах. Але, за словами французького міністра охорони здоров'я і гуманітарної діяльності Бернара Кушнера, головною метою даного закону є відновлення взаємоповаги між курцями та їхніми противниками, аби дотриматися інтересів і тих, і тих.

За кількістю курців — 40 відсотків населення — Франція посідає одне з перших місць у країнах Європейського співтовариства. Від хвороб, причиною яких є паління, в тому числі пасивне, у Франції щороку вмирають 55 тисяч чоловік.

Майже дві третини французьких курців — люди віком до 18 років. За цим показником Франція випередила інші держави «дванадцятки». А кількість француженок, які випалюють щодня пачку сигарет, за п'ять років збільшилася з 6 до 12 відсотків.

Тим часом тютюновий бізнес, як і раніше, приносить його «хрещеним батькам» солідні прибутки. У 1991 році виробники французького тютюну одержали після реалізації своєї продукції 321 мільйон франків. Що ж до прибутків держави від податків на продаж тютюнових виробів, сірників та запальничок, то цього року вони вже становлять понад 27 мільярдів франків. А витрати уряду на кампанію з боротьби проти паління становили 15 мільйонів. До речі, підвищення цін на цигарки — лише питання часу.

Олександр ШИШЛО.

— А як у них! —

СМІТНИК ВІД СМІТНИКА РІЗНИТЬСЯ

Така думка виникла, мабуть, у кожного, хто подивився на цей знімок з німецького журналу «Шпігель». Зробити аналогічне фото у нас навряд чи вдасться. Дещо схожу картину можна побачити іноді хіба що біля поста ДАІ як застереження необережним водіям.

Спадає на думку й інша цікава деталь. Якби у нас було таке «диво» цивілізації, навряд чи хто-небудь з автолюбителів встояв би перед спокусою відгвинтити або зняти дещо необхідне в господарстві. І не тільки власники «засобів пересування» клюнули б на цей гачок, але й ті напевне, від чийого «лихого ока» вони усілякими хитрощами намагаються вберегти свій скарб на колесах.

Але, як то кажуть, «бачить око, та зуб не йме». От і змушені ми (хто не хоче, може не дивитись) споглядати такі смітники, котрі називають ще «автомобільними кладовищами», на жаль, тільки на фотознімках.

Власкори повідомляють

Єреван

НА ВЕРНІСАЖ ПІДЕШ — У ПОГОНАХ ПРИЙДЕШ

Віднедавна у Вірменії в розряд антикварних цінностей потрапили знаки розрізнення воїнів колишньої Радянської Армії. На вернісажі, який відкривається щосуботи та щонеділі в центрі Єревана, виставляють на продаж предмети військової «біжутерії». Так, усього за 5 карбованців тут можна купити погони офіцерського складу, а за 10 — солдатську кокарду. Примітно, що всі ці товари продають з рук немолоді російські жінки — мабуть, колишні продавщиці магазинів військторгу.

Треба сказати, що назва «вернісаж» дуже лестить його учасникам. Коли ще рік тому тут можна було придбати все, що якось пов'язане з мистецтвом, то тепер пропонується геть усе, починаючи з розвідного ключа і закінчуючи закордонною валютою.

Ара МЕЛІКСЕТЯН.

Ташкент

ПЕРШИЙ УЗБЕКО-ЄВРО-АМЕРИКАНСЬКИЙ СИМПОЗІУМ

з міжнародного права та приватного бізнесу відбувся в Ташкенті. Протягом трьох днів відомі західні спеціалісти та узбекистанські вчені обмінювалися думками з питань становлення вільного ринку в Узбекистані і зміцнення його правової основи.

Виступаючи перед учасниками форуму, перший заступник Голови Верховної Ради республіки Бугров відзначив, що симпозіум допоможе вести торговельні операції відповідно до міжнародних норм.

Зульфія РАСУЛІ.

Бішкек

ПОДАЙТЕ ГРОШІ НА ПІДРУЧНИКИ

80 мільйонів карбованців потрібно Міністерству народної освіти Киргизстану, щоб викупити шкільні підручники, випущені місцевим видавництвом «Меттеп», а також виготовлені для республіки в Росії, Узбекистані, Таджикистані.

Поки що не ясно, чи знайдуться в уряду республіки ці мільйони. Фінансові резерви пішли на ліквідацію наслідків землетрусу і на проведення першого Всесвітнього курултаю (з'їзду) киргизів. На складах зберігається величезна кількість підручників, які не в змозі придбати відділи народної освіти, а без них школам не обійтися. Видавництво «Меттеп» випустило 45 найменувань підручників загальним тиражем понад два мільйони. Вони також лежать мертвим вантажем, крім невеликої їх частини, розпроданої за вільними цінами.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Рига

ЗІ СНІДом НЕ ЖАРТУЮТЬ

На сьогодні в Латвії хворих на СНІД дві людини. Одна людина померла, 12 є носіями вірусу.

Як повідомив керівник Латвійського центру СНІДу Ю. Залцманіс, разом з Всесвітньою організацією охорони здоров'я у країні вирішено провести захід з програми «АнтиСНІД». Вона почне діяти в країні 15 жовтня, що стане днем інформації з проблем СНІДу.

Олександр ЧЕРЕВЧЕНКО.

Подробиці

ЕСТОНСЬКА КРОНА МІЦНІЄ І ДОРОЖЧАЄ

Виповнилося три місяці з дня введення естонської крони. Як же відбувається процес «акліматизації» національної валюти і як її введення вплинуло на економіку країни?

Коли Естонія у внутрішніх розрахунках користувалася російським карбованцем, більшість макроекономічних показників — темпи інфляції, курси валют, кредитні відсотки — були такими самими, як і в інших республіках колишнього СРСР. У червні, коли ввели крону, інфляція в Естонії становила 58 відсотків. А в липні — вже 24,3 відсотка, в серпні — лише 17,8.

Під час грошової реформи багато хто побоювався, що більшість населення спробує якнайшвидше поміняти крони на конвертовану валюту, наприклад, німецькі марки чи долари США. Але сталося протилежне — на початку вересня валютні запаси банку Естонії збільшилися на 225 мільйонів естонських крон. Як з'ясувалося, найвигідніше нині зберігати кошти саме в цих грошових одиницях.

Курс німецької марки, з якою естонська крона була зв'язана під час грошової реформи, залишився без змін — одна марка — вісім крон. Порівняно з усіма іншими валютами крона подорожчала. В день грошової реформи курс долара до карбованця в Естонії був такий: 1 долар США — 126 карбованців або 12,6 крони. 27 серпня ціна долара зменшилася до 11,2 крони, а 15 вересня становила 11,8 крони.

Курс естонської крони постійно росте і в литовських банках. Тепер вона продається в середньому по 16 карбованців. В Москві на чорному ринку ціна крони піднялася до 27 карбованців.

На початку вересня в Естонії заговорили про необхідність проведення ревальвації крони (підвищення її курсу щодо інших валют). На думку естонців, їхня країна занадто дешева. Цієї точки зору дотримується і відомий естонський фінансист У. Мересте. Таким чином купівельна сила крони зросла б. Але цей крок став би ще одним ударом для промисловців та естонського експорту. Зросли б ціни на товари цієї країни, які, відповідно, стали б менш конкурентоздатними. Тому президент банку Естонії заявив, що проводити ревальвацію крони найближчим часом недоцільно.

Микола СТАНОВИЧ.

БЕЗ ЗАКОНУ ЧИ ПОЗА ЗАКОНОМ?

Точка зор

У квітні 1783 року Кримське ханство анексувала Російська імперія. За перші сто років російського колоніального панування майже 1,8 мільйона кримських татар були змушені залишити свою Батьківщину. 18 травня 1944 року насильницької депортації і геноциду зазнала решта — від малого до старого. За різними оцінками це торкнулось від 200 до 350 тисяч чоловік. Тепер на території країн СНД проживає близько півмільйона кримських татар, з них тільки 200 тисячам вдалося за останні три-чотири роки повернутися у свою етнічну Батьківщину — Крим. Вислів «вдалося повернутися» не літературний зворот. Кримський народ, що його комуністичний режим оголосив «поза законом», і досі перебуває в становищі пасинка, позбавленого всіх людських прав ізгоя.

НА ІСТОРИЧНІЙ Батьківщині кримських татар зусиллями місцевої адміністрації, за підтримки післявоєнних переселенців, що протягом десятиріч «оброблялися» антитатарською расистською пропагандою, і з дозволу Верховної Ради України створено нову «державу» — Республіку Крим. Таким чином підірвано саму можливість самовизначення кримськотатарського народу на своїй національній території. Українські законодавці власними зусиллями створили ситуацію правової безвиході, яка триває досі.

Весною цього року в Комісії ВР України з питань державного суверенітету, міжреспубліканських і міжнаціональних відносин розпочалася робота над законопроектом «Про забезпечення прав національних меншин, що були піддані насильному переселенню з території України в роки сталінських репресій». Ознайомившись з ним, Меджліс кримськотатарського народу дійшов однозначного висновку: в разі прийняття цей нормативний акт не тільки не розв'яже наболілих проблем кримських татар, але, по суті, стане відмовою в реалізації нашого невід'ємного права на самовизначення, а також продовжить практику обмеження громадянських, політичних, економічних, соціальних і культурних прав за національною ознакою. Наша думка була доведена до членів і керівництва Комісії і, підтримана рядом народних депутатів, стала однією з причин, через яку проект Комісія не затвердила. Але нашою метою зовсім не було зривати законодавче врегулювання кримськотатарської проблеми. Одночасно з критикою офіційного проекту до цієї Комісії, Комісій з питань законодавства і законності, Комісії з прав людини, а також Голові Верховної Ради, Президентові було подано варіант, що повніше враховував, з нашої точки зору, злободенні проблеми кримських татар. Зацікавленої реакції не було, хоча проект розроблявся спеціалістами Меджлісу з урахуванням чинного законодавства і міжнародних актів, ратифікованих Україною.

У червні в надрах цієї ж Комісії з'явився ще один законопроект «Про статус кримськотатарського народу (нації) в Україні». Якось дивно про це писати в парламентській газеті, але навряд чи хоча б п'ять-шість народних депутатів України знають, яка абсолютно безпрецедентна хвиля зацікавленості, суперечливих думок, нетерплячого очікування і відвертих побоювань прокотилася в літні місяці серед кримських татар в усіх місцях їхнього проживання — в Криму, Росії, середньоазіатських державах. Небагато депутатів знають про саме існування такого проекту, а тим більше про його зміст тоді, як наші співвітчизники прискіпливо, пристрасно вчитувалися в кожне слово, вираз, термін цього документа, намагаючись з'ясувати для себе його явний і прихований зміст, передбачити можливі наслідки його прийняття чи неприйняття.

Меджліс кримськотатарського народу, як і минулого разу, постарався проаналізувати і узагальнити цей потік думок і пропозицій, розробив свою редакцію даного законопроекту і подав її Комісії ВР України, додавши зауваження до офіційного варіанту у вигляді окремого документа, передав їх і апаратові Президента.

Головний пункт розходжень між кримськими татарами і авторами проекту найкраще видно із самого тексту проекту Комісії. Порівняйте: «Стаття 1. Громадяни України кримськотатарської національності складають кримськотатарський народ (націю), який має право на самовизначення. В силу цього права він вільно встановлює свій політичний статус і вільно забезпечує свій економічний, соціальний і культурний розвиток». І «Стаття 7. На громадян України, які належать до кримськотатарського народу (нації), поширюються всі права і обов'язки, передбачені Законом України «Про національні меншини в Україні».

То хто ми — кримські татари — в цій державі? Народ (нація) чи національна меншина? Запитання це непусте: ніколи жодна національна меншина не мала та й не претендувала на самовизначення, бо її національний, історичний, культурний і політичний центр знаходився за межами держави, в якій вона через різні причини перебувала. Чи так само з кримськими татарами, що сформувались як нація в Криму і не мають можливості і не хочуть будувати свою державність, відроджувати свою культуру, релігію, зберігати свою національну самобутність ніде, окрім своєї історичної Батьківщини? Позбавити кримських татар цієї можливості означає хотіти їх етнічної смерті. Питання це і не арифметичне — чисельність народу найбільше залежить від його історичного щастя, а не від його етнічних особливостей. Будь-яка національна меншина живиться соками рідної культури та історії, підтримуючи зв'язок зі своєю історичною Батьківщиною, де проживає основна маса етносу, де діють його державні і правові інститути. У кримських татар такі інститути можуть бути створені тільки в Криму в результаті вільного волевиявлення народу і за чіткої відповідності міжнародному праву.

ПЕРШ ніж сформулювати свою відповідь на ці запитання, шановний читачу, спробуйте згадати, ким були і ким вважались українці за часів польського, румунського, російського, «радянського соціалістичного» панування на українських землях? Які причини спонукали український народ (націю) на героїчну багатовікову боротьбу, що привела нарешті до становлення незалежної Української держави? Не зайве згадати і те, що в грудні минулого року, коли розв'язувалося питання про її майбутнє, кримські татари віддавали свої голоси за незалежність України, і саме наші голоси схилили терези, які коливалися в Криму (54 відсотки — «за» по всьому Криму). Цій перемозі ми раділи, бо не з підручників «наукового комунізму» знаємо, що таке національне, расове, релігійне, культурне, колоніальне гноблення. Свобода українського народу, його прагнення до самовизначення для нас такі ж святі, як і свої власні. В ті дні, тижні, місяці створювалися передумови для надійного і братерського союзу між кримськими татарами і Україною, що знайшло своє відображення в неодноразових заявах Меджлісу про те, що оптимальною формою державності кримських татар у реальних історичних умовах ми вважаємо національно-територіальну автономію в Криму у складі незалежної демократичної України. Якщо це для когось секрет, то не для керівників Української держави, оскільки нашу думку вони знають із різних джерел: від офіційних документів до особистих бесід.

Але минав час, і для нас усе залишалось не тільки як було, а навіть стало значно гіршим. Кримська колоніальна адміністрація, дещо налякавши парламент і Президента України в травні-червні

референдумо
лення від У
ла, врешті-р
вигляді розм
важень «к
кримських т
річ, відразу
Всі ініціати
урегулюванн
кримськотат
Української
ві поважанн
нoправ'я і
народів, з од
хування дер
нальних інте
з другого, г
парламентсь
ламентської
ської бюро
розв'язання
лення земл
ції за кон
про ств
військо
ла наших
про створе
механізмів,
ли б наші
розподіл
витратами
лені на пов
устрій наро
зачіпають н
тєві інтерес
ших співвіт
ємо від дер
ків Криму
«Немає зак
проста, як
можна сказ
биться зовс
сутність зак
чудовий пр
перед глух
це комусь

А ПОН
дуєт
адмі
сумам з
кордону,
кримськота
ня, Президе
Брюсселі за
ня досягти
акта в Х
про статус
кого народу
порядку де
ється до пр
Закон Укра
має жодно
ва кримськ
ліс кримсь
роду існує
льно і ситу
дедалі біл
звичне «по

Н

члени М
котатарс

Фото Оле

Суб'єктивна думка спецкора

ЯК МОЖНА МАТИ СВОЮ «ПАЛЕСТИНУ»?

Усі, хто уважно стежить за повідомленнями мас медіа про теми бесід українських політиків із закордонними гостями, не могли не помітити одну з них: про долю національних меншостей в Україні. Поряд з проблемою ядерної зброї, радикальними економічними перетвореннями, становленням демократії і політичного плюралізму, багатьох високих візитерів цікавить: чи замінить в незалежній Україні процес українізації (по-нашому — українського національного відродження) сумновідому «інтернаціоналізацію» геть усіх у «совєцький народ», чи молода держава забезпечить кожному громадянину право вільно самоідентифікуватися й розвиватися за національною належністю?

Україні є що відповісти. Схвалено принципово демократичний Закон про національні меншості, діють і одержують різноманітну допомогу на різних рівнях національно-культурні і національно-просвітницькі організації, відроджуються національні культури й релігії тощо. І якщо залишити на совісті правоохоронних органів деякі «великодержавні» суперукраїнські закиди надто стурбованих націонал-радикалів, яким не гріх було б нагадати відповідні статті Кримінального кодексу про відповідальність за розпалювання міжнаціональної ворожнечі, то все нібито й гаразд. Має під собою всі підстави й такий, на мою думку, дещо сумнівний аргумент: мовляв, українці — це корінний народ на території республіки, а представники інших національностей мають свої етнічні батьківщини. Особисто мені, повторюю, не подобається отой поділ на «корінних» і «пристяжних», коли йдеться про людей — росіян, євреїв, вірмен, болгар, гагаузів, угорців та всіх інших, чиї предки жили в Україні з діда-прадіда, але ствердилася така світова практика державної регламентації міжнаціональних відносин, і тут, як мовиться, багато не попишеш...

Але є на цьому тлі в Україні одна проблема, без гідного розв'язання якої у багатьох може заболіти голова. Це доля кримських татар. Вони, як і караїми та кримчаки, — теж корінний народ України й, окрім Криму, більше ніде нема землі, яка була б їхньою етнічною батьківщиною. А в Криму сьогодні — автономна республіка відновлена не за національно-територіальною, а за суто територіальною ознакою, влада якої не дуже поспішає розв'язувати проблеми кримських татар, що повертаються додому після насильницької депортації в травні 1944 року. (Як це робиться, дивіться «ГУ» за 18 вересня цього року).

Говорити про відверту юридичну двозначність відновлення автономної Республіки Крим можна багато. Бо відновлюючи автономію Криму, Україна повернула кримчанам те, що відібрав сталінський режим, — ту ж саму автономію, створену на початку 20-х років. Але оскільки в ті далекі часи теж створювали республіку, по-більшовицьки проігнорувавши права кримських татар, тобто порушивши невід'ємне право нації на державне самовизначення, то й у лютому 1991-го, відновлюючи сплюндровану Сталіним законність, відновили не зовсім правовий закон. От і маємо історико-юридичний нонсенс. Однак не про нього мова.

Сьогодні кримські татари вимагають, по-перше, задоволення свого невід'ємного права на державність, а, по-друге, — розв'язання нагальних життєвих проблем. І оскіл
Україна виділяє кошти, а кримська влада, л
в економіці півострова, обмежується політич
черговими обіцянками «світлого майбутнього
котатарського Меджлісу М. Джемілєв у наш
вересня цього року) повідомив, що для кр
ється статус народу, який бореться за своє
лення. Коли вони його проголосять, то відр
том міжнародного права, як народ Палест
Сході, зможуть вдаватися до актів громадян
тимуть на своєму боці симпатії тих, кого м
називаємо прогресивним людством. Що це
залежній Українській державі, яка й так зму
матеріально спокутувати гріхи та злочини п
тар, вчинені комуністичним режимом? На ж
нічого. А ще — втрату демократичного
людством. Бо Крим — це складова автоном
і доводити, що то, мовляв, кримська влада
них зусиль у розв'язанні кримськотатарсько
одно, що звинувачувати адміністрацію Го
ігнорування прав палестинців, забуваючи пр
Тель-Авіві. А там, між іншим, уже говорят
лестинську автономію...

Нам же на відміну від Ізраїлю, з одного
Ми нікого не завойовували, а тільки нама
«авгієві стайні» комуністичної спадщини. М
мудрував лукаво, а «розібрався» з ними, т
зом. То чи для нас не приклад? Але з друг
раїні сьогодні скрізь важко. Однак у спра
творенні, на жаль, не буває другорядних

Волод

ПОЗА ЗАКОНОМ?

Точка зору

...и — в Кри-
...оазіатських
...то депутатів
... існування
... тим більше
...ді, як наші
...прискіпливо,
...валися в
...аз, термін
... намагаю-
...я себе його
...ний зміст,
...иві наслід-
...тя чи не-

...ськотатарсь-
... і минулого
... проаналізу-
...и цей потік
...цій, розро-
...о даного за-
...дав її Ко-
..., додавши
... офіційного
...ді окремого
...ав їх і апа-
...а.
...т розход-
...ькими тата-
... проекту най-
...амого тексту
... Порівняйте:
...дяни Украї-
...ської націо-
...ють кримсь-
...од (націю),
...на самовиз-
...цього права
...новлює свій
... і вільно за-

безпечує свій економічний, соціальний і культурний розвиток». І «Стаття 7. На громадян України, які належать до кримськотатарського народу (нації), поширюються всі права і обов'язки, передбачені Законом України «Про національні меншини в Україні».

То хто ми — кримські татари — в цій державі? Народ (нація) чи національна меншина? Запитання це непусте: ніколи жодна національна меншина не мала та й не претендувала на самовизначення, бо її національний, історичий, культурний і політичний центр знаходився за межами держави, в якій вона через різні причини перебувала. Чи так само з кримськими татарами, що сформувались як нація в Криму і не мають можливості і не хочуть будувати свою державність, відроджувати свою культуру, релігію, зберігати свою національну самобутність ніде, окрім своєї історичної Батьківщини? Позбавити кримських татар цієї можливості означає хотіти їх етнічної смерті. Питання це і не арифметичне — чисельність народу найбільше залежить від його історичого щастя, а не від його етнічних особливостей. Будь-яка національна меншина живиться соками рідної культури та історії, підтримуючи зв'язок зі своєю історичною Батьківщиною, де проживає основна маса етносу, де діють його державні і правові інститути. У кримських татар такі інститути можуть бути створені тільки в Криму в результаті вільного волевиявлення народу і за чіткої відповідності міжнародному праву.

ПЕРШ ніж сформулювати свою відповідь на ці запитання, шановний читачу, спробуйте згадати, ким були і ким вважались українці за часів польського, румунського, російського, «радянського соціалістичного» панування на українських землях? Які причини спонукали український народ (націю) на героїчну багатовікову боротьбу, що привела нарешті до становлення незалежної Української держави? Не зайве згадати і те, що в грудні минулого року, коли розв'язувалося питання про її майбутнє, кримські татари віддавали свої голоси за незалежність України, і саме наші голоси схилили терези, які коливалися в Криму (54 відсотки — «за» по всьому Криму). Цій перемозі ми раділи, бо не з підручників «наукового комунізму» знаємо, що таке національне, расове, релігійне, культурне, колоніальне гноблення. Свобода українського народу, його прагнення до самовизначення для нас такі ж святі, як і свої власні. В ті дні, тижні, місяці створювалися передумови для надійного і братерського союзу між кримськими татарами і Україною, що знайшло своє відображення в неодноразових заявах Меджлісу про те, що оптимальною формою державності кримських татар у реальних історичних умовах ми вважаємо національно-територіальну автономію в Криму у складі незалежної демократичної України. Якщо це для когось секрет, то не для керівників Української держави, оскільки нашу думку вони знають із різних джерел: від офіційних документів до особистих бесід.

Але минав час, і для нас усе залишалось не тільки як було, а навіть стало значно гіршим. Кримська колоніальна адміністрація, дещо налякавши парламент і Президента України в травні-червні референдумом про відокремлення від України, одержала, врешті-решт, від них у вигляді розмежування повноважень «карт-бланш» щодо кримських татар, чим, ясна річ, відразу і скористалась. Всі ініціативи Меджлісу з урегулювання взаємовідносин кримськотатарського народу і Української держави на основі поважання принципу рівноправ'я і самовизначення народів, з одного боку, і врахування державних і національних інтересів України — з другого, грузнуть у нетрях парламентської, навколопарламентської і позапарламентської бюрократії. Під час розв'язання питань про виділення землі, про компенсації за конфісковане майно, про ств... ння бу... льних військо... ідрозді... числа наших призовників, про створення соціальних механізмів, які захищали б наші інтереси, про розподіл і контроль за витратами коштів, що виділені на повернення і благоустрій народу та інших, що зачіпають найважливіші життєві інтереси й потреби наших співвітчизників, ми чуємо від державних чиновників Криму і України одне: «Немає закону». Мотивація проста, як порожнеча. Не можна сказ... не робиться зовсім нічого, але відсутність законодавчої бази — чудовий привід поставити нас перед глухою стіною, коли це комусь вигідно.

А ПОКИ Крим розпродується з подачі його адміністрації товстосумам з ... ого СН... з-за кордону, ... ецнази ... млять кримськотатарські поселення, Президент України в Брюсселі заявляє про бажання досягти мети Заключного акта в Хельсінкі, питання про статус кримськотатарського народу вилучають з розпорядку денного сесії, готується до прийняття Основний Закон України, в якому немає жодного слова про права кримських татар. Меджліс кримськотатарського народу існує, по с... і, нелегально і ситу... закону» дедалі більше нагадує гірко-звичне «поза законом».

Надір БЕКІРОВ,
Ільмі УМЕРОВ,
члени Меджлісу кримськотатарського народу.

Фото Олекси ВАЩЕНКА.

...ективна думка спецкора

...«ПАЛЕСТИНУ»?

...да, але ствердилася така світова прак... регламентації міжнаціональних відносин, і тут, ...о не попишеш...

... тлі в Україні одна проблема, без гідного роз... багатьох може заболіти голова. Це доля крим... , як і караїми та кримчаки, — теж корінний ... окрім Криму, більше ніде нема землі, яка ...тнічною батьківщиною. А в Криму сьогодні — ...бліка відновлена не за національно-територі... ...о територіальною ознакою, влада якої не ду... ...в'язувати проблеми кримських татар, що по... ...му після насильницької депортації в травні ...е робиться, дивіться «ГУ» за 18 вересня цьо...

...відверту юридичну двозначність відновлення ...бліки Крим можна багато. Бо відновлюючи ав... Україна повернула кримчанам те, що відібрав ...м, — ту ж саму автономію, створену на по... Але оскільки в ті далекі часи теж створювали ...ільшовицьки проігнорувавши права кримських ...рушивши невід'ємне право нації на державне ... то й у лютому 1991-го, відновлюючи сплюн... законність, відновили не зовсім правовий за... історико-юридичний нонсенс. Однак не про...

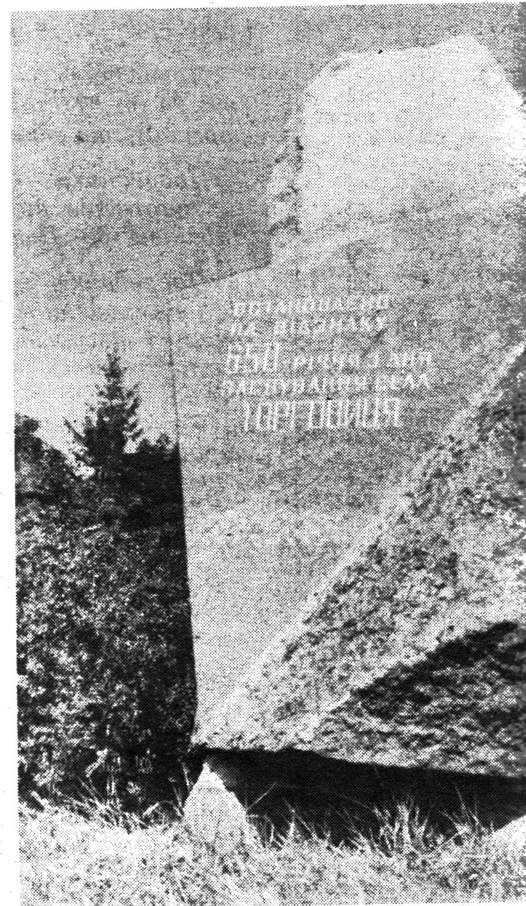
...ські татари вимагають, по-перше, задоволення ...го права на державність, а, по-друге, — розв'язання нагальних життєвих проблем. І оскільки на їхні вимоги Україна виділяє кошти, а кримська влада, латаючи ними дірки в економіці півострова, обмежується політичними еківоками та черговими обіцянками «світлого майбутнього», то лідер кримськотатарського Меджлісу М. Джемілев у нашій же газеті (за 2 вересня цього року) повідомив, що для кримських татар готується статус народу, який бореться за своє національне визволення. Коли вони його проголосять, то відразу стануть суб'єктом міжнародного права, як народ Палестини на Близькому Сході, зможуть вдаватися до актів громадянської непокори і матимуть на своєму боці симпатії тих, кого ми з повним правом називаємо прогресивним людством. Що це дасть молодій незалежній Українській державі, яка й так змушена і морально, і матеріально спокутувати гріхи та злочини проти кримських татар, вчинені комуністичним режимом? На жаль, окрім мінусів, нічого. А ще — втрату демократичного іміджу перед усім людством. Бо Крим — це складова автономна частина України, і доводити, що то, мовляв, кримська влада не докладає належних зусиль у розв'язанні кримськотатарської проблеми, це все одно, що звинувачувати адміністрацію Голанських висот за ігнорування прав палестинців, забуваючи про верховну владу в Тель-Авіві. А там, між іншим, уже говорять про можливу палестинську автономію...

Нам же на відміну від Ізраїлю, з одного боку, ніби й легше. Ми нікого не завойовували, а тільки намагаємося розчистити «авгієві стайні» комуністичної спадщини. Міфічний Геракл не мудрував лукаво, а «розібрався» з ними, так би мовити, гамузом. То чи для нас не приклад? Але з другого — розумію: Україні сьогодні скрізь важко. Однак у справжньому державотворенні, на жаль, не буває другорядних проблем...

Володимир СКАЧКО.

У історії нашої України битва на ... посідає особливе місце. Хоча знає... неї надзвичайно мало. Так уже ... писалася.

БЛАГОСЛО...

МЕЧІ ... ВОГОН...

У СЕРЕДИНІ XIII століття самобутня Київська держава, яка досі мужньо відбивала напади завойовників, не втрималася під натиском могутньої орди татаро-монгол. 1240 року хан Батий вдерся в Київ. Ординці одне за одним підкоряли села й міста Київської землі — осередки ремесла, торгівлі, культури. Чорна блискавка ворожої навали вдарила й у Торговицю.

...Точної дати виникнення «знатного града Торговиці» (нині Новоархангельський район Кіровоградської області), як називають поселення літописці, встановити поки що не вдалося. Може, це було ще тоді, коли в цих краях жило горде і непокірне східнослов'янське плем'я уличів, яке князь Ігор приєднав до Київської держави? Чи, може, пізніше, коли, як свідчить «Повість врем'яних літ», князь Ярослав Мудрий «почав ставити города на Русі» року 1032?

Найімовірніше все ж, що подія ця сталася за Володимира Мономаха, коли той на початку XII століття споруджував навколо Києва так звані оборонні лінії. Ось тоді серед інших городищ-фортець на лівому березі Синюхи й заклали Торговицю. У всякому разі заснування «града» відбулося до татаро-монгольської навали. Як свідчать місцеві краєзнавці, зокрема вчителі В. Г. Кузьменко, І. В. Маличенко, С. Д. Голотов, на території сучасної Торговиці кілька років тому виявили рештки давньої кам'яної споруди (очевидно, кузні) з монетами арабської чеканки (Хоча офіційною датою виникнення Торговиці вважається 1331 рік).

Довгі роки Київська держава ходила у татаро-монгольському ярмі. Визволення від гніту прийшло несподівано. На початку XIV століття на берегах Балтики виникло дуже розвинуте Литовське князівство. Сталося це тому, що до тих країв не докотилася татаро-монгольська навала.

Протягом кількох десятиліть князівство перетворилося в сильну військову державу. Литовські князі скористалися занепадом Київської Русі, її політичною і економічною відсталістю внаслідок татаро-монгольського утиску, і почали захоплювати землі спочатку сусідньої Білорусі, а далі й України. Причому, робили це практично мирно. На відміну від інших завойовників, литовці не грабували місцеве населення, не втручалися в його життя, побут, культуру. Більше того, прибалти приймали православну віру, а також мову, звичаї українців, зав'язували родинні стосунки з ними.

Не випадково, що українські землі без війни і боротьби, тихо-мирно перейшли під владу литовських князів. Особливо розширилися литовські володіння на Україні за великого князя Ольгерда. Литовець по батькові, українець по матері, Ольгерд швидше був представником слов'янського народу. З раннього віку більшу частину свого життя провів у Вітебську. За цей час зріднився з слов'янською мовою і звичаями, слов'янською культурою. Є всі підстави гадати, припускає відомий історик минулого століття Олександра Єфименко, що Ольгерд був православним. Його першою дружиною була Вітебська князівна Марія Ярославівна.

Ось чому князь Ольгерд надзвичайно прихильно ставився до всього українського. Він залишив Україні її віру, закони, а мову українську запропонував навіть у Литві.

Звичайно, литовська верхівка негативно ставилася до таких нововведень Ольгерда. Але князь не зважав на це і продовжував свою політику цілеспрямовано. Протягом кількох років Ольгерд створив могутню й обширну державу, яка займала територію від Балтійського до Чорного моря з одного боку, і від ріки Оки до Західного Бугу — з другого.

Природно, діяльність Ольгерда помітили татаро-монголи. Вони вирішили покласти край територіальним претензіям литовського князя. Зібравши сильне військо, ординці пішли у володіння Ольгерда. Однак князь був готовий до такого перебігу подій. Він закликав під свої знамена ополчення із селян і міщан, які жили на берегах Синюхи, Південного Бугу, Ятрані. З ними і вийшов назустріч золотоординцям. Для битви було обрано місцевість на правому боці урочища Синя Вода, через яке протікає річка Синюха. Битва на Синій Воді залишила про себе немало слідів у письмових джерелах. Зокрема, у Західноруському літописі відзначається, що Ольгерд «пішов у поле (степ) і побив на Синій Воді татар, трьох братів: князя Кочубея, Кутлубучу і Дмитра». Ось як описано битву у книзі церковного історика Л. Похилевича «Сказания о населен...

...ных местнос...
...бернии». «Н...
прийшли... в...
Вода (тепер...
бачили в по...
татар, розді...
стини... Ол...
своє військо...
і розставив ...
не дати мо...
відступити ...
стрілами.

Татари не...
густий залі...
кілька разів...
зірвати лави...
дкою атако...
вдавалося то...
тримуючись ...
розступалис...
Руссю атаку...
пивши в ру...
списами й...
тари не мог...
тиску, поча...
поступово ві...
роких поля...
татарські з...
Трупами тат...
були поля ...
Переможці ...
десятків кін...
блюдів, увез...
Торговицю...
Звенигород ...
Очаків, від ...
тивля до г...
...
нили від тат...
Золотоорд...
дано поразк...
так і не зм...
На Синій В...
їх основні ...
українського...
початок ви...

...про відокрем-
...їни, одержа-
..., від них у
...вання повно-
...бланш» щодо
..., чим, ясна
...скористалась.
...Меджлісу з
...аємовідносин
...кого народу і
...кави на осно-
...ринципу рів-
...мовизначення
...боку, і вра-
...них і націо-
...в України —
...уть у нетрях
...навколопар-
...запарламент-
...ї. Під час
...нь про виді-
...о компенса-
...ване майно,
...бу... льних
...зділ... чис-
...призовників,
... соціальних
... захища-
...тереси, про
...онтроль за
...ів, що виді-
...ння і благо-
...а інших, що
...кливіші жит-
...потреби на-
...иків, ми чу-
...них чиновни-
...країни одне:
... Мотивація
...жнеча. Не
... не ро-
...то, але від-
...авчої бази —
...поставити нас
...стіною, коли
...о.

...рим розпро-
... подачі його
...ації товсто-
...СН... з-за
...зи... млять
...кі поселен-
... України в
...є про бажан-
... Заключного
...нкі, питання
...ськотатарсь-
...чають з роз-
... сесії, готу-
...тя Основний
... в якому не-
...ва про пра-
...татар. Медж-
...арського на-
...і, нелега-
... закону»
...адує гірко-
...оном».

...БЕКІРОВ,
...УМЕРОВ,
...у кримсь-
...народу.

...ЩЕНКА.

... Їхні вимоги
... ними дірки
...еківоками та
...ідер кримсь-
... газеті (за 2
... татар готу-
...альне визво-
...ануть суб'єк-
... Близькому
...покори і ма-
...ним правом
... молодій не-
... морально, і
...римських та-
...рім мінусів,
... перед усім
...ина України,
...адає належ-
...еми, це все
...х висот за
...вну владу в
... можливу па-

...іби й легше.
... розчистити
... Геракл не
...овити, гаму-
...озумію: Ук-
... державо-
...

...СКАЧКО.

У історії нашої України битва на Синій Воді посідає особливе місце. Хоча знаємо ми про неї надзвичайно мало. Так уже та історія писалася.

БЛАГОСЛОВЕН МЕЧІВ ВОГОНЬ

У СЕРЕДИНІ XIII століття самобутня Київська держава, яка досі мужньо відбивала напади завойовників, не втрималася під натиском могутньої орди татаро-монгол. 1240 року хан Батий вдерся в Київ. Ординці одне за одним підкоряли села й міста Київської землі — осередки ремесла, торгівлі, культури. Чорна блискавка ворожої навали вдарила й у Торговицю.

...Точної дати виникнення «знатного града Торговиці» (нині Новоархангельський район Кіровоградської області), як називають поселення літописці, встановити поки що не вдалося. Може, це було ще тоді, коли в цих краях жило горде і непокірне східнослов'янське плем'я уличів, яке князь Ігор приєднав до Київської держави? Чи, може, пізніше, коли, як свідчить «Повість врем'яних літ», князь Ярослав Мудрий «почав ставити города на Русі» року 1032?

Найімовірніше все ж, що подія ця сталася за Володимира Мономаха, коли той на початку XII століття споруджував навколо Києва так звані оборонні лінії. Ось тоді серед інших городищ-фортець на лівому березі Синюхи й заклали Торговицю. У всякому разі заснування «града» відбулося до татаро-монгольської навали. Як свідчать місцеві краєзнавці, зокрема вчителі В. Г. Кузьменко, І. В. Маличенко, С. Д. Голотов, на території сучасної Торговиці кілька років тому виявили рештки давньої кам'яної споруди (очевидно, кузні) з монетами арабської чеканки (Хоча офіційною датою виникнення Торговиці вважається 1331 рік).

Довгі роки Київська держава ходила у татаро-монгольському ярмі. Визволення від гніту прийшло несподівано. На початку XIV століття на берегах Балтики виникло дуже розвинуте Литовське князівство. Сталося це тому, що до тих країв не докотилася татаро-монгольська навала.

Протягом кількох десятиліть князівство перетворилося в сильну військову державу. Литовські князі скористалися занепадом Київської Русі, її політичною і економічною відсталістю внаслідок татаро-монгольського утиску, і почали захоплювати землі спочатку сусідньої Білорусі, а далі й України. Причому, робили це практично мирно. На відміну від інших завойовників, литовці не грабували місцеве населення, не втручалися в його життя, побут, культуру. Більше того, прибалти приймали православну віру, а також мову, звичаї українців, зав'язували родинні стосунки з ними.

Не випадково, що українські землі без війни і боротьби, тихо-мирно перейшли під владу литовських князів. Особливо розширилися литовські володіння на Україні за великого князя Ольгерда. Литовець по батькові, українець по матері, Ольгерд швидше був представником слов'янського народу. З раннього віку більшу частину свого життя провів у Вітебську. За цей час зріднився з слов'янською мовою і звичаями, слов'янською культурою. Є всі підстави гадати, припускає відомий історик минулого століття Олександра Єфименко, що Ольгерд був православним. Його першою дружиною була Вітебська князівна Марія Ярославівна.

Ось чому князь Ольгерд надзвичайно прихильно ставився до всього українського. Він залишив Україні її віру, закони, а мову українську запропонував навіть у Литві.

Звичайно, литовська верхівка негативно ставилася до таких нововведень Ольгерда. Але князь не зважав на це і продовжував свою політику цілеспрямовано. Протягом кількох років Ольгерд створив могутню й обширну державу, яка займала територію від Балтійського до Чорного моря з одного боку, і від ріки Оки до Західного Бугу — з другого.

Природно, діяльність Ольгерда помітили татаро-монголи. Вони вирішили покласти край територіальним претензіям литовського князя. Зібравши сильне військо, ординці пішли у володіння Ольгерда. Однак князь був готовий до такого перебігу подій. Він закликав під свої знамена ополчення із селян і міщан, які жили на берегах Синюхи, Південного Бугу, Ятрані. З ними і вийшов назустріч золотоординцям. Для битви було обрано місцевість на правому боці урочища Синя Вода, через яке протікає річка Синюха. Битва на Синій Воді залишила про себе немало слідів у письмових джерелах. Зокрема, у Західноруському літописі відзначається, що Ольгерд «пішов у поле (степ) і побив на Синій Воді татар, трьох братів: князя Кочубея, Кутлубучу і Дмитра». Ось як описано битву у книзі церковного історика Л. Похилевича «Сказания о населенных местностях Киевской губернии». «Коли ополченці прийшли... в урочище Синя Вода (тепер Синюха), то побачили в полі велику орду татар, розділену на три частини... Ольгерд розділив своє військо на шість частин і розставив їх півколом, щоб не дати можливості татарам відступити і користуватися стрілами.

Татари негайно випустили густий залізний град стріл, кілька разів намагалися розірвати лави ополченців швидкою атакою. Та це їм не вдавалося тому, що руси, дотримуючись порядку, швидко розступалися. Затим Литва з Руссю атакували татар, вступивши в рукопашний бій зі списами й шаблями... Татари не могли витримати натиску, почали метушитися і поступово відступати по широких полях. Всі три князі татарські загинули в бою... Трупами татарськими вкриті були поля і наповнені ріки. Переможці забрали кілька десятків кінських стад і верблюдів, увесь обоз та майно. Торговицю... Білу Церкву, Звенигород і всі поля аж за Очаків, від Києва і від Путивля до гирла Дону звільнили від татар...»

Золотоординцям було завдано поразки, від якої вони так і не змогли отямитися. На Синій Воді розгромлено їх основні сили. Перемога українського народу поклала початок визволенню українських, білоруських і російських земель від татаро-монгольського рабства. Відбулася битва у 1362 році, тобто за вісімнадцять років до битви Куликовської.

Зрадлива все-таки наша історія, тенденційно висвітлює події. У всіх підручниках з історії СРСР, в енциклопедіях, наукових працях Куликовська битва називається «першою серйозною спробою росіян визволитися від татарського іга...». Про битву на Синій Воді у російських виданнях радянського періоду не мовиться ні слова. Та й наші «рідні» українські історики не набагато об'єктивніші. Наприклад, у восьмитомній «Історії Української РСР», виданій у 1979 році, битві на Синій Воді відведено аж... сім рядків та й ті майже повністю цитовані з літопису. Ні коментаря, ні пояснень. Зате описові Куликовської битви в цьому ж виданні віддано три сторінки, з них одну займає детальна карта-схема битви з усіма подробицями. «Розгром золотоординських сил на Куликовому полі зміцнив значення Москви як центру національного й політичного об'єднання Північно-Східної Русі і надав небувалого розмаху процесові політичної консолідації,— урочисто стверджують українські історики.— Перемога... зміцнила також авторитет Москви серед усього руського населення»,— запевняють вони.

«Битва, що відбулася в Торговиці і на її полях, має велике історичне значення. По суті, від татар була визволена спочатку Правобережна, а потім Лівобережна Україна». Так лаконічно, але правдиво оцінює значення битви на Синій Воді Л. Похилевич. Ми ж зі свого боку додамо, що головною діючою особою битви на Синій Воді були звичайні українські селяни, ремісники — жителі «градів» і сіл, розташованих у басейні Синюхи. Великий князь Литовський Ольгерд об'єднав і повів їх проти гнобителів. На даному етапі історії цей діяч відіграв прогресивну роль керівника народних мас.

Перемога на Синій Воді над татарськими ханами дала змогу Ольгердові об'єднати під своєю владою значну територію — Київщину, Переяславщину і Поділля. Утвердившись на цих землях, Ольгерд і його наступники перестали надсилати данину в Орду і почали готуватися до боротьби з нею. Для цього вони спорудили фортеці, зокрема Смотрич, Бакоту, Кам'янець.

Слід зауважити, що від Ольгерда фактично йде родовід українських князів литовської династії, які поступово зміцнювали своє становище на українських землях і виходили спочатку з-під влади татаро-монгол, а потім і великих князів литовських. Звичайно, державності своєї Україна тоді не одержала (вона її здобула в результаті національно-визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького), але перші кроки до неї були зроблені, і, насамперед, після перемоги на Синій Воді.

Цього року минає 630 літ з дня славної перемоги українського народу над монголо-татарськими ордами. Подія варта того, щоб її відзначити на рівні держави. І в цьому повинні сказати своє слово державні і громадські організації України.

Юрій МАТІВОС,
краєзнавець, член правління Всеукраїнської спілки краєзнавців.

Кіровоград.

Більшість українців про Битву на Синій Воді знають дуже мало, або взагалі не знають нічого. Обережні згадки про цю подію, щоправда, траплялись, але про те, яке вона мала значення в житті України не говорилось нічого. Було прийнято вважати, що тільки Куликовська битва поклала край монголо - татарському ігові. Було вигідно вважати, що саме споряджена Москвою дружина порятувала від рабства і росіян, і українців, і білорусів. І причина тут надзвичайно проста — для утвердження ідеї «старшого брата» ішло в діло все, навіть безсоромне перекручення історії.

630 років минає від тієї славетної події. І вперше ми дізнаємось про наших славних предків, які ішли в страшний кривавий бій за рідну землю, за свободу. І вперше ми схиляємо голови у шанобі і подивуванні. Ми — спадкоємці їх слави і їх духу.

ЗАВОД
ХОЛОДИЛЬНОГО ОБОРУДОВАНИЯ

39-200 Дембица, ул. Метальовцув, 25 ПОЛЬША
Телефон: (146) 2031 Факс: (146) 2320, 2194
Телекс: 066617, 066618

Самый крупный в Польше изготовитель промышленного холодильного оборудования

ИЗГОТАВЛИВАЕТ И ПОСТАВЛЯЕТ:

Компрессорные холодильные винтовые и поршневые агрегаты
Холодильную аммиачную и фреоновую аппаратуру
Универсальные холодильные вентили
Вентили для пара
Холодильные воздухосушители
Холодильное оборудование для кондиционирования шахт, гостиниц, зрительных залов
Туннели для замораживания фруктов, овощей и птицы производительностью от 350 до 6000 кг/час при температуре замораживания — 40°С
Универсальные холодильные камеры хранения емкостью от 6 до 100 тонн при температуре от 0°С до — 20°С
Контейнерные холодильники для хранения рыбы емкостью 500 тонн при температуре. до — 25°С
Комплектные холодильные хранилища «под ключ»
Комплектные холодильные, аммиачные и фреоновые установки различного назначения.

ПРОЕКТИРУЕМ И ИЗГОТАВЛИВАЕМ

комплектные холодильные установки для уже существующих зданий, после переоборудования их под холодильные камеры.

Наше оборудование имеет сертификаты международных классификационных обществ.

За последнее время наш завод поставил в Украину:
13 комплектных холодильных установок для построенных в Донецком бассейне хранилищ емкостью от 2500 до 10000 тонн
8 контейнерных холодильников для хранения рыбы
22 туннеля для замораживания овощей и фруктов.

НАШ ЗАВОД ИМЕЕТ СВОЙ ОФИС — СП «СЕРВИС» ПО АДРЕСУ:
340000 ДОНЕЦК, ул. АРТЕМА, 97 к. 612
Тел. (0622) 90-35-40, 90-22-66
ТЕЛЕКС 115129

Посредник

УВАГА!

Триває передплата на Міжнародний інформаційно-рекламний щотижневик «Посредник».

«Посредник» — це найбільший у СНД обсяг (від 24 до 32 сторінок) ділової та комерційної інформації, що обновлюється щотижнево.

«Посредник» — це сотні тисяч ваших потенційних партнерів від Камчатки до Прибалтики, від Варшави до Нью-Йорку.

«Посредник» — це реальна допомога у діловому підприємництві: купівлі, продажу або обміну продукції і ресурсів, пошук ділового партнерства у країні та за її межами, консультації з будь-яких питань сфери бізнесу. Це — брокерська контора на Українській універсальній товарній біржі, комерційний центр, інші комерційні структури.

Вартість річного абонемента на щотижневик «Посредник» (52 номера) — 156 карбованців.

Вартість одного номера — 3 карбованці 25 коп. Передплата приймається всіма поштовими відділеннями зв'язку на Україні та в СНД.

Наш індекс в каталогах газет і журналів: 61006.

За межами СНД передплату можна оформити, перерахувавши 52 долари США на поточний валютний рахунок «Посредника» № 2727070604 в Укрексімбанку м. Києва, МФО 322313.

Телефони для довідок у м. Києві: (044) 291-09-72, 293-35-44.

Факс: (044) 228-40-12.

Малое предприятие
" ЭЛЛИПС "

производит и отгружает

тальк ,

лаки , краски , эмали.

Телефоны в Кривом Роге :
(0564) 72 – 32 – 20 , 71 – 23 – 04

Виробниче об'єднання 18-й підшипниковий завод пропонує!

Враховуючи відповідальність періоду проведення сільськогосподарських робіт для підприємств АПК, радгоспів і колгоспів та інших підприємств України, продаємо підшипники: №№ 214, 215, 216, 303, 306, 466311, 313, 266311, 314, 318, 60722, 926722, 180500 та їх модифікації.

Оплата попередня або чеком.

Довідки по телефону 5-44-48 в м. Вінниці.

Адміністрація ВО ДПЗ-18

ФІРМА «ЛІГА»

спільно з фірмою **«КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ «LTD»** починає поширювати по модемних каналах мережі ВІККІ базу даних **«ЗАКОНИ І НОРМАТИВНІ АКТИ УКРАЇНИ».**

Джерелом інформації є Управління справами Верховної Ради. Термін оновлення — п'ять діб з моменту остаточного візування документів.

Телефони: **295-03-16, 296-96-50.**

МПП «ВЕСТА»
ПРОПОНУЄ:

— системи радіозв'язку виробництва США «автомобіль-автомобіль» радіусом дії до 15 км, «автомобіль-офіс»;

— до 50 км з прекрасним дизайном і високими технічними характеристиками, прості в експлуатації;

— безконтактну систему охорони приміщення імпортного виробництва.

Здаємо системи під «ключ», забезпечуємо гарантійне обслуговування протягом терміну експлуатації.

За довідками звертатись: 285200, ІВ.-ФРАНКІВСЬКА ОБЛ., м. КОЛОМИЯ, вул. СІЧИНСЬКОГО, 43, ТЕЛ. 2-17-57.

До відома підприємців, ділових людей, користувачів бурового інструменту!

Дрогобицький долотний завод реалізує тришарошкові бурові долота, алмазні долота, бурові замки, калібратори, центратори-стабілізатори в необхідній кількості за умови попередньої оплати.

Адреса: 293720, м. Дрогобич Львівської обл., вул. Тураша, 20.

Телетайп (03244) 734712 «Долото».

Факс 3175.

Телефони для довідок: (03244) 27286, (03244) 27355.

Formula

КОРПОРАЦІЯ ІТО

ВЫ СЕБЕ ДУМАЕТЕ ЭТО КАБЕЛЬ? ЭТО Ж - ЗОЛОТАЯ ЖИЛА!

Судите сами:

КГХЛ	2·16	КГ	3·2.5	АБЛГУ-6	3·120
КГХЛ	3·2.5·1	АБЛУ-6	3·70	АСБУ-6	3·120
КГХЛ	3·4·1·2.5	АБЛУ-6	3·120	АСБУ-10	3·50
КГХЛ	3·6·1·4	АБЛУ-10	3·35	ААШВУ-6	3·70
КГХЛ	3·10·1·6	ААБЛ-10	3·70	ААШВУ-10	3·50
КГХЛ	3·35·1·10	ААБЛУ-6	3·185	ААШПУ-10	3·50
КГХЛ	3·70·1·25	ААБЛУ-10	3·35	АПСББШВ	3·70·1·35
КГХЛ	3·95·1·35	ААБЛУ-10	3·50	АПСВГ	3·35·1·16
КГХЛ	3·120·1·35	ААБЛУ-10	3·150	РРГГ	3·4·1·2.5
				РРГ	3·4·1·2.5

И это далеко не все...

Нигде КРОМЕ как в Торговом Доме ИТО

Так что обращайтесь прямо в Торговый Дом ИТО: город Киев, улица Чигорина, 57 комнаты 32 и 33

Или звоните: (044) 269 - 60 - 87, 269 - 60 - 85

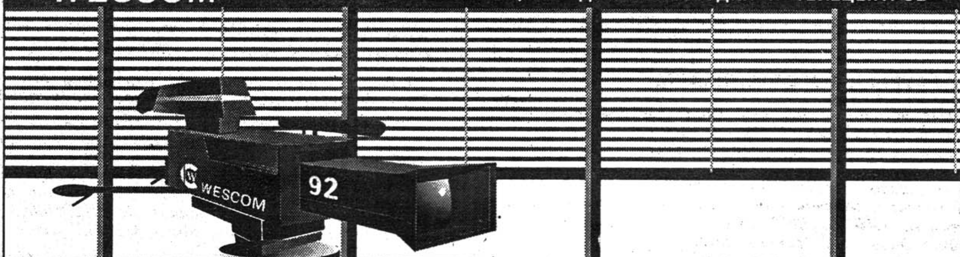

(Продолжение следует...)

WESCOM

ПРЕДСТАВЛЯЕТ

ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ ФИРМ "SONY" И "PANASONIC" ДЛЯ ТЕЛЕСТУДИЙ И ТЕЛЕЦЕНТРОВ

Работа в форматах S-VHS, Mii и BETACAM, передающая и записывающая аппаратура, пульты создания спецэффектов, монтажные пульты, multi-media системы, рабочие станции компьютерной анимации.

310042, Харьков
ул. Пожарского 2/10
тел. (0572) 93-40-75, 95-96-74, 94-28-11
факс (0572) 94-35-73

ПІДПРИЄМСТВО «СРІБНА ЗЕМЛЯ»

закуповує від господарств усіх форм власності та громадян пшеницю твердих сортів, гречку, олію, рис, картоплю, цукор, яблука, цибулю, часник за цінами за домовленістю.

З пропозиціями звертатися за адресою:

294000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 42/1, підприємство «Срібна земля».

Телефони:

в Ужгороді 3-22-82, 2-55-97; факс 2-14-88; в Києві 550-78-80.

ГАЛИЦЬКІ КОНТРАКТИ

ДВОТИЖНЕВИК СТАЄ ТИЖНЕВИКОМ

1. *Наша постійна аудиторія — 60 тисяч підприємців України, Росії та Польщі.*
2. ***Ми повністю друкуємо офіційні тексти нових законів, інструкцій та нормативних актів***
3. ***Ми публікуємо консультації фахівців–практиків: бухгалтерів, юристів, економістів.***
4. ***Ми слідкуємо за кон'юнктурою цін та ставками кредитів і депозитів***
5. ***Ми реферуємо 12 періодичних видань і подаємо панораму найважливіших подій ділового життя.***
6. ***Ми ексклюзивно друкуємо пропозиції "Галицького ярмарку" — торгового дому, де торгує вся Україна***

Наш Індекс **60986**

Пільги передплатникам

*** додатки та спецвипуски "ГК" — безкоштовно**
*** при розміщенні реклами — знижка 10–15%**

Ми працюємо третій рік і пишаємось тим, що були Вам корисними

МИ СТАНЕМО ЩЕ КОРИСНІШИМИ

Корсунь-Шевченківський завод «АГРОРЕММАШ»

реалізує коренерізку 1649.026, призначену для подрібнення коренеплодів в умовах колгоспу (радгоспу), фермерського господарства, може працювати в технологічній лінії або самостійно. Відзначається малими габаритами, простотою, надійністю в експлуатації, високою якістю роботи, продуктивністю, малою енергоємкістю.

Користується великим попитом у споживачів.

Ціна за домовленістю.

Телефони для довідок: 2-47-49, 2-46-88.

Адреса: 258500, Черкаська область, м. Корсунь-Шевченківський, вул. 50-річчя СРСР, 26, завод «Агрореммаш».

организация производит

РАСПРОДАЖУ

оптом и в розницу в неограниченном количестве электромеханические пишущие машинки «ЯТРАНЬ», шрифт — любой, цены — самые низкие, форма оплаты любая, поставка со склада в Киеве.

Телефон/факс 245-36-79, телефон: 266-63-05 с 10.00 до 17.00

Организация реализует швейное оборудование любого класса. Телефон/факс 245-36-79, телефон 266-63-05 с 10.00 до 17.00.

Организация реализует оптом и в розницу настенные часы мелкими партиями. Телефон/факс 245-36-79, телефон 266-63-05 с 10.00 до 17.00.

Організації та приватні особи, які бажають придбати керамічну (червону) цеглу за ціною не вище 4500 крб. за 1 тис. штук, просимо звертатися за адресою:

Черкаська область, м. Золотоноша, вул. Червонопрапорна, 20, Золотоніський завод стінових матеріалів.

Тел.: 5-24-65, 5-23-68.

Футбол, перша ліга

БЕЗ ПОРАЗОК ГРАЄ «НИВА»

Дванадцятий тур виявився одним з найрезультативніших у чемпіонаті. Найвагоміший внесок зробили футболісти «Скали», які у Стрию переграли аутсайдера — «Шахтар» з рахунком — 5:0. Уже в першому таймі Кардаш (20), Мачуган (30) і Шевчук (43) заклали фундамент перемоги. Не чинили справжнього опору гості й у другій половині гри. Закатюк (73) і той же Кардаш (82) довершили справу.

Важко було передбачити рахунок у грі київського «Динамо» з досвідченим «Евісом». Після голу Лобаса (19) здалося: миколаївці от-от мають згадати, що вони пройшли школу вищої ліги, і заграти на високих швидкостях. Та цього не сталося. Знову Лобас (59), а потім Зав'ялов (80, 89) довели рахунок до 4:0.

Після розгрому одеситів футболісти вінницької «Ниви», мабуть, думали розправитися з «Артанією» без особливого напруження. Та легкої прогулянки не вийшло. Очаківці вміло оборонялися, і лише на 70-й хвилині Акбаров влучив у ворота гостей. Через десять хвилин відзначився і Косовський — 2:0.

Не оговтались після поразки у Вінниці й одесити. У Хмельницькому вони поступилися «Поділлю» — 1:2. А от «Десна» вирішила відігратися за поразку у минулому турі на «Кристалі». Рахунок у чернігівському матчі відкрив Бондаренко (30), а у другому таймі двічі влучав у ворота Овчаренко (46, 69) — 3:0. Полтавська «Ворскла» непомітно для суперників перемістилася на друге місце після чергової перемоги над алчевською «Сталлю» — 1:0. Цей гол провів найкращий форвард полтавців Піндєєв (86).

Ось результати інших матчів: «Рось» — «Металург» — 2:2, «Автомобіліст» — «Темп» — 1:3, «Закарпаття» — «Поліграфтехніка» — 1:1, «Нафтовик» — «Хімік» — 1:0, «Прикарпаття» — «Приладист» — 3:0.

Вінницька «Нива» набрала вже 19 очок. Це єдина команда, яка виступає без поразок. На другому місці «Ворскла» — 16 очок. Стільки ж мають СК «Одеса» і «Нафтовик».

Матчі тринадцятого туру відбудуться 10 жовтня.

Перехідна ліга

...І «ФРУНЗЕНЕЦЬ»

Два поєдинки були в центрі уваги тих, хто стежить за іграми у перехідній лізі. Між собою зустрічались команди, які входять до першої шістки у турнірній таблиці. Футболісти «Фрунзенця» на своєму полі подолали опір «Ниви» — 3:0. А от керченському «Океану» рідні стіни не допомогли у грі з кременчуцьким «Нафтохіміком» — 0:1.

Запишіть результати інших матчів: «Торпедо» — «Електрон» — 1:1, «Динамо» — «Авангард» — 2:1, «Прометей» (Дніпродзержинськ) — «Промінь» — 1:2, «Антрацит» — «Андезит» — 2:0, «Прометей» (Шахтарськ) — «Лисоня» — 0:0, «Шахтар» — «Олімпік» — 2:2, «Гірник» — «Море» — 1:1.

Лідирує «Фрунзенець», який не відає поразок: у нього 16 очок, у «Антрацита» — 14, «Нафтохіміка» і «Океана» — по 13 очок.

У середу, 7 жовтня, будуть проведені матчі десятого туру.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

БАСКЕТБОЛ. КУБОК ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЧЕМПІОНІВ. ЖІНКИ. «Динамо» (Київ, Україна) — «Зоря» (Стара Загора, Болгарія) — 110:89.

ГАНДБОЛ. КУБОК ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЧЕМПІОНІВ. ЧОЛОВІКИ. СКА (Київ, Україна) — ГКС «Вибжеже» (Гданськ, Польща) — 25:18. Український клуб продовжить боротьбу на наступному етапі.

КУБОК ІГФ. ЖІНКИ. «Автомобіліст» (Бровари, Україна) — «Політехнік» (Мінськ, Білорусь) — 23:19. Ця перемога не принесла броварчанкам радості. Адже в Мінську вони в першому матчі поступилися — 22:27. Отже, зелене світло — на шляху в «Політехніка».

КУБОК ІГФ. ЧОЛОВІКИ. «Вікторія» (Кишинів, Молдова) — «Світлотехніка» (Бровари, Україна) — 20:26. Матч у Броварах також виграли наші земляки — 31:23 і продовжать боротьбу за почесний приз.

ІЗ СУДДІВСЬКИХ ПРОТОКОЛІВ

ЧЕМПІОНАТ УКРАЇНИ З ФУТБОЛУ. ВИЩА ЛІГА, ВОСЬМИЙ ТУР.

«МЕТАЛІСТ» — «ВОЛИНЬ». 2:1. 1500 глядачів. Суддя Хіблін (Хмельницький). Голи: Кандауров (34), Назаров (87) — у господарів; Федецький (90) — у гостей.

«ДИНАМО» — «ШАХТАР». 2:0. 7200 глядачів. Суддя Онуфер (Ужгород). Голи: Леоненко (36), Панкратьєв (38).

«ТАВРІЯ» — «ВЕРЕС». 3:2. 950 глядачів. Суддя Арановський (Київ). Голи: Шейхаметов (9, 73), Шевченко (40) — у господарів, Гуринович (43), Лень (71) — у гостей.

«ДНІПРО» — «МЕТАЛУРГ». 4:1. 4000 глядачів. Суддя П'яних (Донецьк). Голи: Полунін (24, 79), Мороз (35), Максимов (42) — у господарів; І. Карпонай (37) — у гостей.

«ЗОРЯ»-МАЛС — «НИВА». 0:0. 5500 глядачів. Суддя Бавикін (Харків).

«КРЕМІНЬ» — «КАРПАТИ». 0:0. 6500 глядачів. Суддя Дердо (Іллічівськ).

«ЧОРНОМОРЕЦЬ» — «БУКОВИНА». 1:2. 1200 глядачів. Суддя Панчик (Сімферополь). Голи: Никифоров (54) — у господарів; Бондарчук (18, 87) — у гостей.

«ТОРПЕДО» — «КРИВБАС». 0:1. 3500 глядачів. Суддя Шебек (Київ). Гол: Ниченко (32).

	І	В	Н	П	М	О
Дніпро	8	5	2	1	18—8	12
Динамо	8	4	2	2	11—4	10
Буковина	8	4	2	2	8—5	10
Шахтар	8	4	2	2	9—7	10
Чорноморець	8	4	1	3	13—12	9
Металург	8	4	1	3	10—9	9
Металіст	8	3	3	2	15—9	9
Таврія	7	4	0	3	10—11	8
Карпати	8	3	2	3	12—14	8
Волинь	8	3	2	3	8—11	8
Кривбас	8	2	2	4	6—8	6
Нива	8	2	2	4	5—7	6
Зоря-МАЛС	7	2	2	3	3—10	6
Кремінь	8	2	2	4	3—10	6
Верес	8	2	1	5	9—13	5
Торпедо	8	2	0	6	10—12	4

ОДНИМ МОРОЗИВО, ІНШИМ—«ДІАДОРА»...

Коментар

Черговий тур був багатий на цікаві події. Підтвердив високу репутацію одноосібний лідер турніру «Дніпро». Зрозуміло, що запорізький «Металург», який в нинішньому чемпіонаті виступає досить вдало, не розраховував на таку кричущу негостинність.

Інтерес викликав і матч у Києві, де зустрілися «Динамо» з «Шахтарем». Господарі мали помітну перевагу в першому таймі. Добряче вимучив захисні порядки гостей найкращий бомбардир динамівців Леоненко. Побачили, нарешті, болільники і фірмовий удар здалеку Панкратьєва, про який начулися багато.

А от після перерви гра помітно вирівнялася. У цілому ж, перемога динамівців закономірна. Вони діяли винахідливіше і упевненіше. Особливо в нападі.

На третє місце в турнірній таблиці знову вийшла «Буковина», яка виграла в Одесі. А от «Чорноморець», схоже, потрапив у широку чорну смугу. Невдачі переслідують цей потенційно дуже сильний колектив як вдома, так і на виїзді.

Утім, «Чорноморець» поки перебуває за крок від лідерів. І особливо панікувати його прихильникам, мабуть, не варто. Це нехай болільники запорізького «Торпедо» хвилюються. Адже їхня команда зазнала четвертої поспіль поразки. Симптом, погодьтеся, серйозний.

Якщо ми вже заговорили про болільників, то в окремих містах почали про них серйозно дбати. Скажімо, в Києві, ФК «Динамо» в перерві матчу організував прес-конференцію, під час якої на запитання глядачів відповідав воротар Кутепов. Було проведено й вікторину-прогноз. Її переможець дістав приз — футбольний м'яч фірми «Діадора». Такі заходи стануть регулярними.

У Дніпропетровську на «Метеорі» дітям безкоштовно роздавали морозиво. Хотіли пригостити пивком чоловіків. Але не дозволила міліція.

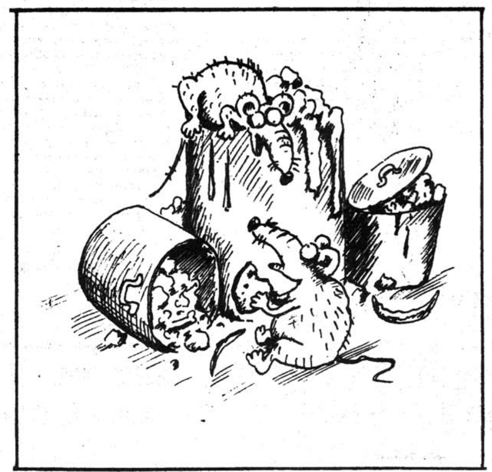
Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: атакує найкращий бомбардир киян Віктор Леоненко.

Фото Миколи БОЧКА.

Посміхніться

— Відчуваєш, почалися перебої з хлібом...

Мал. Володимира АДАМОВИЧА.

Телебачення

СЕРЕДА

7 ЖОВТНЯ

І ПРОГРАМА УТ

12.35 УТН.
12.50 Нон-стоп рандеву.
16.00 УТН.
16.05 «Мій друг — сонце». Вистава Тернопільського обласного театру ляльок.
16.50 На допомогу школі. Історія України. Петро Сагайдачний — воїн, політик, людина.
17.15 Кінопрограма: «Фермери», «Підприємці».
17.55 Українці в Надволжжі.
18.55 Реклама.
19.00 УТН.
19.10 Науково - популярний фільм «На семи кольорах».
19.30 Авансцена. Чернігівський музично-драматичний театр ім. Т. Г. Шевченка.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.35 Ай Пі Київ. Реклама та інформація.
21.40 Д. Міщенко. «Княжна Чорна». Вистава Чернігівського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка. У перерві — 22.35 УТН.
23.50 Музичний фільм «Весілля сойок».

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.20 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
9.05 Брейн ринг.
9.55 Прем'єра документального телефільму «Шкурка вичинки не варта».
10.15 Між нами, дівчатами.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Джамайка». Художній телефільм. 2 серія.
12.30 «Етюд для доміно з роялем». Короткометражний художній телефільм.
12.50 «Театр». Художній телефільм. 2 серія.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.15 Уолт Дісней представляє...
16.05 «Поглянь на світ». Документальний телефільм.
16.15 Наш музичний клуб.
17.00 Новини.
17.20 Міждержавний телеканал «Останкіно» представляє.
17.40 Прем'єра публіцистичного циклу «Вагон-03». Передача 2.
18.10 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
18.55 Прем'єра документального телефільму «Компроміс по Назарбаєву».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Мовізми М. Захарова.
21.40 Кожний про своє.
21.50 Пам'яті І. Талькова. Прем'єра художньо-публіцистичного фільму «Рік без тебе».
23.00 Новини.
23.25 Можливо все.

КАНАЛ «РОСІЯ», ІІ ПРОГРАМА УТ

10.50 Мульти-пульти.
11.00 Денний сеанс. «Озброєний і дуже небезпечний». Художній фільм.
12.35 Т.ІН. Ко.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Із залу Конституційного суду Росії.
15.00 Приватизація. Точки зору.
15.30 Тема з варіаціями. Мелодії Росії.
16.00 Там-там-новини.
16.15 ТрансРосефір. Замах на Миколу Кузнецова.
17.00 Християнська програма. Великі питання життя. Передача 3.
17.30 Кубок МХЛ.
18.00 На шостій сесії Верховної Ради України.
19.35 Київська панорама.
19.45 Телебіржа інформує.
19.55 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 83 серія.
20.45 На шостій сесії Верховної Ради України.

4 (ОСВІТНЯ) І СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

8.00 — Новини. 8.20 — Німецька мова для дітей. 8.40 — Художниця С. Халецька. 9.10, 9.40 — Нім. мова. 1 і 2 р. 10.10 — «Пригода в королівстві». Мульт. 6 с. 10.40, 18.00 — «Освідчення в коханні». 10.55, 18.15 — Рятуйте ваші душі. Ч. 3. 11.40 — Вистава театру сатири. «Молодість Людовіка XIV» (за п'єсою О. Дюма). 12.30,19.00 — Пілігрим. 13.15 — ТБ-ательє. 15.00—18.00 — Тет-а-тет. 15.00 — Мульт. 15.15 — Худ. фільм «Герой золотого наконечника». Східний бойовик. 16.45 — Мульт. «Пригоди Марка Твена». 19.45 — Худ. фільм «Один проти імперії». Фантастика. 21.10 — Музика. 21.30 — Худ. фільм «Секрет мого успіху». Комедія.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34.

⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 453224

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам 0311190.